Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/2747

8.11.2024

UREDBA (EU) 2024/2747 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 9. oktobra 2024

o vzpostavitvi okvira ukrepov glede izrednih razmer na notranjem trgu in njegovi odpornosti ter spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 2679/98 (Akt o izrednih razmerah na notranjem trgu in njegovi odpornosti)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 21, 46 in 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ([2]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([3]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Pretekle krize, zlasti zgodnje obdobje krize zaradi COVID-19, so pokazale, da so prosti pretok blaga, oseb in storitev na notranjem trgu in njegove dobavne verige lahko močno prizadeti. Vplivajo lahko na čezmejno trgovino med državami članicami in ustvarjajo ovire za pravilno delovanje notranjega trga. Poleg tega med temi krizami ni bilo ustreznih orodij za krizno upravljanje in mehanizmov usklajevanja ali pa ti niso zajemali vseh vidikov notranjega trga ali omogočali pravočasnega in učinkovitega odziva na take krize.

(2) V zgodnjem obdobju krize zaradi COVID-19 so države članice uvedle ovire za prosti pretok na notranjem trgu ter različne ukrepe v zvezi z dobavo blaga in storitev, ki so bili ključnega pomena ali nepogrešljivi za odzivanje na krizo, niso pa bili vedno upravičeni. *Ad hoc* ukrepi Komisije za ponovno vzpostavitev delovanja notranjega trga na podlagi obstoječih pravil niso zadostovali. Unija ni bila dovolj pripravljena, da bi zagotovila zadostno proizvodnjo, javno naročanje in razdeljevanje v krizi pomembnega nezdravstvenega blaga, kot je osebna zaščitna oprema. Ukrepi za zagotovitev razpoložljivosti v krizi pomembnega nezdravstvenega blaga med krizo zaradi COVID-19 pa so bili nujno reaktivni. Kriza zaradi COVID-19 je razkrila tudi nezadostno izmenjavo informacij in nezadosten pregled proizvodnih zmogljivosti po vsej Uniji in ranljivosti, povezane s svetovnimi dobavnimi verigami in verigami znotraj Unije.

(3) Poleg tega so neusklajeni ukrepi za omejevanje prostega gibanja oseb še posebej vplivali na sektorje, ki so odvisni od mobilnih delavcev, vključno z delavci v obmejnih regijah, ki so imeli med krizo zaradi COVID-19 ključno vlogo na notranjem trgu.

(4) Svet je lahko prek enotnih ureditev za politično odzivanje na krize (IPCR) izmenjal informacije in usklajeval nekatere ukrepe v zvezi s krizo zaradi COVID-19, medtem ko so države članice v drugih razmerah delovale neodvisno. Ne glede na to so ukrepi Komisije zamujali več tednov, ker ni bilo ukrepov kontingenčnega načrtovanja na ravni Unije in ker ni bilo jasno, s katerim nacionalnim organom je treba vzpostaviti stik, da bi našli hitre rešitve za vpliv krize na notranji trg. Poleg tega je postalo jasno, da bodo neusklajeni omejevalni ukrepi držav članic dodatno zaostrili učinek krize na notranji trg. Izkazalo se je, da bi morale države članice ter institucije, organi, uradi in agencije Unije

([1]) UL C 100, 16.3.2023, str. 95.
([2]) UL C 157, 3.5.2023, str. 82.
([3]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 24. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 26. septembra 2024.

vzpostaviti ureditve v zvezi s kontingenčnim načrtovanjem, usklajevanjem na tehnični ravni ter sodelovanjem in izmenjavo informacij. Poleg tega je postalo očitno, da je neučinkovito usklajevanja med državami članicami povečalo pomanjkanja blaga ter povzročilo več ovir za prosti pretok storitev in oseb.

(5) Predstavniška združenja gospodarskih subjektov so navedla, da gospodarski subjekti med krizo zaradi COVID-19 niso imeli dovolj informacij o omejitvah prostega pretoka ali ukrepih držav članic za odzivanje na krizo, med drugim zaradi pomanjkanja preglednosti s strani organov držav članic, ker gospodarski subjekti niso vedeli, kje dobiti take informacije, pa tudi zaradi jezikovnih ovir in upravnega bremena, povezanega s ponavljanjem poizvedb v vseh državah članicah, zlasti v stalno spreminjajočem se regulativnem okolju. Gospodarski subjekti zato niso mogli sprejemati informiranih poslovnih odločitev v zvezi s tem, v kakšni meri lahko uveljavljajo svojo pravico do prostega pretoka ali nadaljujejo čezmejno poslovanje med krizo. Izboljšati je treba razpoložljivost informacij o omejitvah prostega pretoka in ukrepih za odzivanje na krizo na nacionalni ravni in ravni Unije.

(6) Pravila notranjega trga so imela kljub začetnemu pomanjkanju usklajevanja ključno vlogo pri blaženju negativnega vpliva krize zaradi COVID-19 in zagotavljanju hitrega okrevanja gospodarstva Unije, in sicer s preprečevanjem neupravičenih in nesorazmernih nacionalnih omejitev, ki so bile del enostranskih odzivov držav članic, ter z zagotavljanjem močne spodbude za iskanje skupnih rešitev, s čimer se je spodbujala solidarnost.

(7) Dogodki, povezani s krizo zaradi COVID-19, so pokazali, da mora Unija ukrepati usklajeno in biti bolje pripravljena na morebitne prihodnje krize, zlasti ob upoštevanju trajnih učinkov podnebnih sprememb in s tem povezanih naravnih nesreč, pa tudi svetovne gospodarske in geopolitične nestabilnosti. Druge krize, bi lahko zahtevale hitrejši odziv, da se preprečijo ovire za prosti pretok na notranjem trgu in resne motnje v dobavnih verigah, ki so nujne za vzdrževanje dejavnosti na notranjem trgu, vključujejo na primer gozdne požare, potrese ali obsežne kibernetske napade. Dejstvo, da take krize pomenijo izjemne in nenadne dogodke izredne narave in obsega, pomeni, da so taki dogodki razumno nepričakovani. Ker ni znano, kakšne vrste kriz se lahko v prihodnosti pojavijo in imajo resen učinek na notranji trg in njegove dobavne verige, je treba zagotoviti instrument, ki se bo uporabljal v primeru širokega razpona kriz z učinkom na notranji trg.

(8) Vpliv krize na notranji trg lahko ovira delovanje notranjega trga na dva načina. Lahko povzroči ovire za prosti pretok ali motnje v dobavnih verigah. Motnje v dobavnih verigah lahko povečajo pomanjkanje blaga in storitev na notranjem trgu ter ovirajo proizvodnjo, kar povzroča dodatne ovire za trgovino in izkrivljanje konkurence med državami članicami in med zasebnimi subjekti, kar ovira pravilno delovanje notranjega trga. Motnje v dobavnih verigah lahko privedejo tudi do uvajanja ali verjetnega uvajanja različnih nacionalnih ukrepov za reševanje težav v dobavni verigi, kar povzroči aktiviranje načina za izredne razmere na notranjem trgu. Ta uredba bi morala obravnavati te vrste vplivov na notranji trg in uvesti ukrepe, s katerimi se preprečujejo ovire za prosti pretok ali motnje v dobavni verigi, ki povzročajo pomanjkanje v krizi pomembnega blaga ali storitev.

(9) Da bi se izognili nepotrebnemu upravnemu bremenu za države članice, bi bilo treba incidente, o katerih se poroča z *ad hoc* opozorili za zgodnje opozarjanje iz te uredbe, opredeliti tako, da izključujejo dogodke, ki imajo zanemarljive, predvidljive posledice za prosti pretok blaga, storitev in oseb, vključno z delavci, ali za dobavne verige blaga in storitev, ki so nepogrešljivi za ohranjanje ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti na notranjem trgu.

(10) Komisijo bi bilo treba pooblastiti, da določi podrobne ureditve glede pripravljenosti na krize, sodelovanja, izmenjave informacij in kriznega komuniciranja, da se zagotovi, da lahko okvir ukrepov iz te uredbe v celoti učinkuje v okviru previdnostnega načina na notranjem trgu in načina za izredne razmere na notranjem trgu. Te podrobne ureditve v obliki kontingenčnega okvira bi morale določati posebne tehnične in operativne vidike mehanizmov za izmenjavo informacij med Komisijo in državami članicami. Poleg tega bi se morale določiti ureditve za operativno usklajevanje med Komisijo in državami članicami v zvezi s kriznim komuniciranjem. V zvezi s tem bi bilo treba na podlagi informacij, ki jih sporočijo države članice, vzpostaviti poseben seznam vseh pristojnih organov zadevnih držav članic, ki sodelujejo pri izvajanju okvira iz te uredbe. V tem seznamu bi bilo treba navesti zlasti vloge in odgovornosti, dodeljene pristojnim organom v zadevnih državah članicah v previdnostnem načinu in načinu za izredne razmere na notranjem trgu v skladu z nacionalnim pravom. Ureditve med Komisijo in državami članicami bi

morale zajemati tudi varno izmenjavo informacij o posvetovanju z gospodarskimi subjekti in socialnimi partnerji v zvezi z njihovimi pobudami in ukrepi za blažitev posledic morebitne krize in odzivanje nanje.

(11) Ukrepi iz te uredbe bi morali biti vzpostavljeni usklajeno, pregledno, učinkovito, sorazmerno in pravočasno, ob ustreznem upoštevanju potrebe po ohranjanju ključnih družbenih funkcij, vključno z javno varnostjo, zaščito, javnim redom ali javnim zdravjem. Ta uredba ne bi smela vplivati na pristojnost držav članic v zvezi z, na primer, področjem nacionalnih politik javnega zdravja, in ne bi smela posegati v odgovornost držav članic, da zagotovijo nacionalno varnost, in v njihova pooblastila, da zaščitijo druge bistvene funkcije države, vključno z zagotavljanjem ozemeljske celovitosti države ter vzdrževanjem javnega reda in miru. Ta uredba zato ne bi smela posegati v zadeve, povezane z nacionalno varnostjo in obrambo.

(12) Ta uredba določa potrebna sredstva za zagotavljanje neprekinjenega delovanja notranjega trga, podjetij, ki poslujejo na notranjem trgu, in strateških dobavnih verig, vključno s prostim pretokom blaga, storitev in oseb, tudi delavcev, ter razpoložljivostjo v krizi pomembnega blaga ali storitev za državljane, podjetja in javne organe v času krize. Poleg tega ta uredba vzpostavlja forum za ustrezno usklajevanje, sodelovanje in izmenjavo informacij. Zagotavlja tudi sredstva za pravočasno dostopnost in razpoložljivost informacij, potrebnih za ciljno usmerjeno odzivanje in ustrezno tržno ravnanje podjetij in državljanov v času krize.

(13) Ta uredba bi morala po možnosti omogočati predvidevanje dogodkov in kriz, in sicer tako, da bi Uniji omogočila, da se še naprej opira na tekoče analize v zvezi s strateško pomembnimi področji gospodarstva notranjega trga.

(14) Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) s krepitvijo odpornosti in pripravljenosti industrije Unije v zvezi s kritičnimi surovinami, dopolnjuje to uredbo, kar Komisiji omogoča, da v previdnostnem načinu na notranjem trgu ali načinu za izredne razmere na notranjem trgu aktivira ciljno usmerjene ukrepe, kadar je ogrožena dobava blaga kritičnega pomena, vključno s kritičnimi surovinami, ali se pojavijo motnje v oskrbi z njim.

(15) Ta uredba ne bi smela podvajati obstoječega okvira za zdravila, medicinske pripomočke ali druge zdravstvene protiukrepe iz okvira EU za zdravstveno varnost, vključno z Uredbami (EU) 2022/123 ([5]), (EU) 2022/2370 ([6]) in (EU) 2022/2371 ([7]) Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbo Sveta (EU) 2022/2372 ([8]) o pripravljenosti na krize na področju zdravja in odzivanju nanje. Okvir EU za zdravstveno varnost bi moral imeti prednost pred to uredbo, kar zadeva motnje v dobavni verigi in pomanjkanje zdravil, medicinskih pripomočkov ali drugih zdravstvenih protiukrepov, kadar so izpolnjeni pogoji iz navedenega okvira. Zato bi morala biti zdravila, medicinski pripomočki ali drugi zdravstveni protiukrepi v smislu Uredb (EU) 2022/2371 in (EU) 2022/2372, kadar so vključeni na seznam, sprejet na podlagi člena 7(1) Uredbe (EU) 2022/2372, izključeni iz področja uporabe te uredbe, razen v zvezi z določbami glede prostega pretoka blaga, storitev in oseb, vključno z delavci, v izrednih razmerah na notranjem trgu in zlasti tistimi, namenjenimi ponovni vzpostavitvi in olajšanju prostega pretoka.

([4]) Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

([5]) Uredba (EU) 2022/123 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. januarja 2022 o okrepljeni vlogi Evropske agencije za zdravila pri pripravljenosti na krize in kriznem upravljanju na področju zdravil in medicinskih pripomočkov (UL L 20, 31.1.2022, str. 1).

([6]) Uredba (EU) 2022/2370 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 851/2004 o ustanovitvi Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (UL L 314, 6.12.2022, str. 1).

([7]) Uredba (EU) 2022/2371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje in razveljavitvi Sklepa št. 1082/2013/EU (UL L 314, 6.12.2022, str. 26).

([8]) Uredba Sveta (EU) 2022/2372 z dne 24. oktobra 2022 o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije (UL L 314, 6.12.2022, str. 64).

(16) Ta uredba bi morala dopolnjevati IPCR, ki jih upravlja Svet na podlagi Sklepa Sveta 2014/415/EU ([9]), kar zadeva njegovo delo v zvezi učinki medsektorskih kriz na notranji trg, ki zahtevajo odločanje v zvezi s kontingenčnim načrtovanjem ter izvajanjem previdnostnih ukrepov in ukrepov za izredne razmere. Ta uredba ne bi smela posegati v IPCR, ki jih upravlja Svet na podlagi Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2018/1993 ([10]).

(17) Ta uredba ne bi smela posegati v mehanizem Unije na področju civilne zaščite. Dopolnjevati bi se morala z mehanizmom Unije na področju civilne zaščite in bi ga morala po potrebi podpirati v zvezi z razpoložljivostjo kritičnega blaga in prostim gibanjem delavcev civilne zaščite, vključno z njihovo opremo, za krize, ki spadajo na področje uporabe tega mehanizma.

(18) Ta uredba ne bi smela posegati v Uredbo (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta ([11]), vključno z njenim splošnim okvirom za začasno uvedbo ali podaljšanje nadzora na notranjih mejah in sistemom uradnega obveščanja za začasno ponovno uvedbo nadzora na notranjih mejah.

(19) Ta uredba ne bi smela posegati v določbe Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ([12]) o kriznem upravljanju, kot so določene v njenih členih 55 do 57, ki se izvajajo z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2019/300 ([13]).

(20) Ta uredba ne bi smela posegati v evropski mehanizem za pripravljenost in odzivanje na krize na področju prehranske varnosti. Kljub temu bi morale za živila veljati določbe te uredbe o prostem pretoku, vključno z določbami o omejitvah pravice do prostega pretoka. Ukrepi v zvezi z živili se lahko pregledajo tudi glede skladnosti z drugimi ustreznimi določbami prava Unije.

(21) Ta uredba ne bi smela posegati v možnost Komisije, da se v imenu Unije posvetuje ali sodeluje z ustreznimi organi držav zunaj Unije v skladu s pravom Unije, s posebnim poudarkom na državah v razvoju, da bi poiskala rešitve za sodelovanje, s katerimi bi se izognili motnjam v dobavnih verigah v skladu z mednarodnimi obveznostmi. To lahko po potrebi vključuje usklajevanje v ustreznih mednarodnih forumih.

(22) Eden od izzivov, ugotovljenih med krizo zaradi COVID-19, je bilo pomanjkanje mreže za zagotavljanje pripravljenosti in izmenjave informacij med državami članicami na eni strani ter med državami članicami in Komisijo na drugi strani. Zato bi bilo treba doseganje ciljev te uredbe podpreti z mehanizmom upravljanja. Na ravni Unije bi bilo treba s to uredbo ustanoviti odbor za izredne razmere na notranjem trgu in njegovo odpornost (v nadaljnjem besedilu: Odbor), ki bi ga sestavljali predstavniki držav članic, predsedovala pa bi mu Komisija, da bi olajšali sodelovanje, izmenjavo informacij ter nemoteno, učinkovito in harmonizirano izvajanje te uredbe. Odbor bi moral Komisiji svetovati in ji pomagati pri posebnih vprašanjih, vključno z doslednim izvajanjem te uredbe, da se olajša sodelovanje med državami članicami, ter analizirati relevantne teme, ki so povezane s prihajajočimi ali aktualnimi krizami, in o njih razpravljati.

(23) Odboru bi morala predsedovati Komisija in zagotoviti njegov sekretariat. Vsaka država članica bi morala imenovati predstavnika in namestnika predstavnika. Predsednik bi moral povabiti predstavnika Evropskega parlamenta kot stalnega opazovalca. Da bi predsednik prejel ustrezne nasvete v zvezi z dejavnostmi odbora in omogočil ustrezno udeležbo strokovnjakov, bi moral imeti možnost, da povabi strokovnjake, da kot opazovalci sodelujejo pri delu Odbora in se udeležijo določenih sestankov na *ad hoc* podlagi, kadar je glede na dnevni red seje taka udeležba pomembna. Predsednik bi moral na ustrezne seje Odbora kot opazovalce povabiti tudi predstavnike drugih v krizi pomembnih organov na ravni Unije, da bi zagotovil skladen in usklajen odziv Unije na različne krize, ki bi lahko vplivale na delovanje notranjega trga. Za spodbujanje mednarodnega sodelovanja bi moral predsednik povabiti predstavnike mednarodnih organizacij in držav zunaj Unije, da se udeležijo ustreznih sestankov Odbora v skladu z ustreznimi dvostranskimi ali mednarodnimi sporazumi. Predsednik bi moral imeti možnost, da opazovalce povabi,

([9]) Sklep Sveta 2014/415/EU z dne 24. junija 2014 o načinu izvajanja solidarnostne klavzule s strani Unije (UL L 192, 1.7.2014, str. 53).

([10]) Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2018/1993 z dne 11. decembra 2018 o enotni ureditvi EU za politično odzivanje na krize (UL L 320, 17.12.2018, str. 28).

([11]) Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 77, 23.3.2016, str. 1).

([12]) Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

([13]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/300 z dne 19. februarja 2019 o določitvi splošnega načrta za obvladovanje kriznih razmer na področju varnosti živil in krme, (UL L 50, 21.2.2019, str. 55).

da z ustreznim strokovnim znanjem, informacijami in spoznanji prispevajo k razpravam, hkrati pa opazovalci ne bi smeli sodelovati pri oblikovanju mnenj, priporočil ali nasvetov Odbora.

(24) Odbor bi moral imeti posebne naloge v kontekstu kontingenčnega okvira, previdnostnega načina na notranjem trgu in načina za izredne razmere na notranjem trgu. Te naloge vključujejo izmenjavo mnenj in svetovanje Komisiji v zvezi z oceno meril, ki jih je treba upoštevati pri aktiviranju različnih načinov, ter v zvezi z oceno, ali so izpolnjeni posebni predpogoji za uvedbo konkretnih ukrepov za odzivanje. Komisija bi morala v čim večji meri upoštevati mnenja, priporočila in poročila, ki jih je sprejel Odbor.

(25) Da se zagotovi zaupnost informacij, prejetih na podlagi te uredbe, se Odbor spodbuja, da v svojem poslovniku določi, da njegovi člani in opazovalci ne razkrivajo poslovnih skrivnosti ter drugih občutljivih in zaupnih informacij, pridobljenih ali ustvarjenih pri uporabi te uredbe, ter da spoštujejo obveznosti varovanja poslovne skrivnosti, enakovredne tistim, ki veljajo za uslužbence Komisije.

(26) Da bi povečali preglednost, odgovornost in usklajevanje, zlasti v kriznih časih, bi moral imeti pristojni odbor Evropskega parlamenta možnost, da predsednika Odbora povabi, da nastopi pred odborom Evropskega parlamenta. Evropski parlament bi bilo treba čim prej obvestiti o vseh predlaganih ali sprejetih izvedbenih aktih Sveta. Komisija bi morala upoštevati elemente, ki izhajajo iz stališč, izraženih v dialogu o izrednih razmerah in odpornosti, ki poteka na podlagi te uredbe, vključno z ustreznimi resolucijami Evropskega parlamenta.

(27) Poleg tega bi morala Komisija za okrepitev sodelovanja ključnih deležnikov, predvsem zastopnikov gospodarskih subjektov, socialnih partnerjev, raziskovalcev in civilne družbe, vzpostaviti platformo deležnikov, ki bo olajšala in spodbujala prostovoljno odzivanje na izredne razmere na notranjem trgu.

(28) Da bi zagotovile učinkovito usklajevanje in izmenjavo informacij v sklopu kontingenčnega okvira, pa tudi v okviru previdnostnega načina in načina za izredne razmere na notranjem trgu, bi morale države članice imenovati centralne urade za zvezo, ki bodo odgovorni za stik z uradom za zvezo na ravni Unije, ki ga imenuje Komisija, in s centralnimi uradi za zvezo drugih držav članic. Centralni uradi za zvezo bi morali delovati kot kontaktna točka za stike z ustreznimi pristojnimi organi držav članic ter zbirati informacije teh organov, po potrebi pa tudi organov na regionalni in lokalni ravni. Odgovorni bi morali biti tudi za usklajevanje in izmenjavo informacij. Države članice bi morale imeti možnost, da imenujejo organ, ki že opravlja naloge njihovega centralnega urada za zvezo. Centralni uradi za zvezo bi morali enotnim kontaktnim točkam v državah članicah posredovati tudi vse v krizi pomembne informacije, po možnosti v realnem času.

(29) Ta uredba ne posega v pravico Komisije, da oceni, ali je ustrezno uvesti omejitve izvoza blaga v skladu z mednarodnimi pravicami in obveznostmi Unije na podlagi Uredbe (EU) 2015/479 Evropskega parlamenta in Sveta ([14]).

(30) Ta uredba ne bi smela posegati v ukrepe, sprejete na podlagi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([15]).

(31) Ta uredba se uporablja brez poseganja v Direktivo (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta ([16]), ki določa harmonizirana minimalna pravila, na podlagi katerih se storitve, bistvene za ohranjanje ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti, na notranjem trgu zagotavljajo neovirano, prav tako pa se krepi odpornost kritičnih subjektov, ki zagotavljajo take storitve, ter izboljšuje čezmejno sodelovanje med pristojnimi organi, in to direktivo dopolnjuje.

(32) Da bi bili bolje pripravljeni in odpornejši med morebitnimi prihodnjimi krizami, ki bi lahko resno negativno vplivale na prosti pretok blaga, storitev in oseb, vključno z delavci, ali povzročile motnje v dobavnih verigah blaga in storitev na notranjem trgu, bi morala Komisija gospodarske subjekte spodbujati k pripravi prostovoljnih kriznih protokolov

([14]) Uredba (EU) 2015/479 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2015 o skupnih pravilih za izvoz (UL L 83, 27.3.2015, str. 34).

([15]) Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671).

([16]) Direktiva (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o odpornosti kritičnih subjektov in razveljavitvi Direktive Sveta 2008/114/ES (UL L 333, 27.12.2022, str. 164).

in jim olajšati njihovo pripravo. Gospodarski subjekti bi morali imeti možnost, da se sami odločijo, ali bodo sodelovali pri pripravi teh prostovoljnih kriznih protokolov. Sodelovanje pri tem ne bi smelo povzročiti nesorazmernega upravnega bremena. Prostovoljni krizni protokoli bi morali določiti posebne parametre pričakovanih motenj, vsakemu udeležencu dodeliti posebno vlogo ter vsebovati opis mehanizmov za aktivacijo protokolov in s tem povezanih ukrepov. Pri njihovi pripravi lahko sodelujejo tudi ustrezni deležniki, vključno z organi držav članic, organi, uradi in agencijami Unije ter organizacijami civilne družbe ali drugimi ustreznimi organizacijami. Pri določanju parametrov motenj, ki jih je treba upoštevati, bi morali gospodarski subjekti imeti možnost, da se oprejo na svoje pretekle izkušnje v zvezi z omejitvami prostega pretoka in motnjami v dobavni verigi, ki so jih povzročile različne krize.

(33) Da bi se lahko Komisija oprla na izkušnje iz preteklih kriz, bi morala razviti in dati na voljo programe usposabljanja ter pripraviti gradivo za javne in zasebne deležnike, vključno z gospodarskimi subjekti. Sodelovanje v takih programih usposabljanja in simulacijah bi moralo ostati prostovoljno.

(34) Ta uredba bi morala v sklopu pripravljenosti na krize omogočati predvidevanje dogodkov in kriz, za katere bi moralo biti mogoče izvesti stresne teste in simulacije, in sicer na podlagi tekočih analiz v zvezi z odločilno pomembnimi področji gospodarstva notranjega trga in stalnih dejavnosti napovedovanja, ki jih izvaja Unija. Komisija bi morala zlasti razviti scenarije in parametre v posameznih sektorjih, ki zajemajo posebna tveganja, povezana s krizo. Da se zagotovi pripravljenost vseh akterjev na krize, je treba določiti pravila o stresnih testih, ki bi jih bilo treba izvajati vsaj vsaki dve leti. V zvezi s tem bi morala Komisija olajšati in spodbujati razvoj strategij za pripravljenost na izredne razmere, vključno s strategijami za krizno komuniciranje in izmenjavo informacij o veljavnih omejitvah v težkih okoliščinah. Opredelitev posebnih sektorjev, na katere bi se bilo treba osredotočiti, bi morala temeljiti na obstoječih orodjih, ki temeljijo na kazalnikih in spremljajo razvoj dobavnih verig v Uniji, da bi odkrili morebitne težave, pri čemer se upoštevajo ustrezna posebna merila, kot so trgovinski tokovi, povpraševanje in ponudba, koncentracija ponudbe, proizvodnja in proizvodne zmogljivosti na ravni Unije in svetovni ravni v različnih fazah vrednostne verige ter soodvisnost med gospodarskimi subjekti.

(35) Omogočiti bi bilo treba izmenjavo informacij v zvezi z *ad hoc* opozorili za zgodnje opozarjanje prek mreže, vzpostavljene med centralnimi uradi za zvezo držav članic in uradom za zvezo na ravni Unije. V primeru pomembnih incidentov bi bilo treba Komisijo seznaniti s temi *ad hoc* opozorili za zgodnje opozarjanje, da bi lahko Unija lažje spremljala, ali bi utegnilo priti do krize, ali se kriza napoveduje ali pa se morda že odvija, s čimer bi poskrbeli za boljšo raven pripravljenosti v primeru nastanka ali razvoja krize.

(36) Da bi upoštevali izjemno naravo in morebitne daljnosežne posledice za delovanje notranjega trga v previdnostnem načinu na notranjem trgu ali v načinu za izredne razmere na notranjem trgu, bi bilo treba Svetu izjemoma podeliti izvedbena pooblastila za aktiviranje previdnostnega načina na notranjem trgu ali načina za izredne razmere na notranjem trgu na podlagi člena 291(2) Pogodbe o delovanje Evropske unije (PDEU). Izvedbeni akt Sveta za aktivacijo previdnostnega načina na notranjem trgu bi moral vsebovati elemente, ki so neločljivo povezani z oceno, ali so izpolnjeni osnovni pogoji, ki upravičujejo aktivacijo, in sicer oceno morebitnega učinka zadevne krize na prosti pretok blaga, storitev in oseb, vključno z delavci, na notranjem trgu in na njegove dobavne verige, seznam blaga in storitev ključnega pomena, ki so nujni za ohranjanje ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti na notranjem trgu, ter previdnostne ukrepe, ki jih je treba sprejeti. Poleg tega bi bilo treba, kadar aktivacija načina za izredne razmere na notranjem trgu zahteva tudi sprejetje seznama v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev oziroma obojega, ta seznam sprejeti hkrati z aktiviranjem načina za izredne razmere na notranjem trgu, zato bi moral biti neločljivo povezan s to aktivacijo. Zato bi bilo treba na Svet prenesti tudi izvedbena pooblastila za sprejetje navedenega seznama v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev in vseh njegovih posodobitev. Z izvedbenim aktom Sveta bi moralo biti mogoče na predlog Komisije razširiti previdnostni način na notranjem trgu ali način za izredne razmere na notranjem trgu. Če se izkaže, da ni potrebe po aktivaciji nobenega od načinov, je treba zadevni način deaktivirati.

(37) Da bi zagotovili, da Odbor prejema ustrezne informacije o morebitnih izrednih razmerah na notranjem trgu, je treba poskrbeti za spremljanje. Tako spremljanje bi se moralo nanašati na dobavne verige blaga in storitev ključnega pomena, za katere je bil aktiviran previdnostni način na notranjem trgu, ter na prosti pretok oseb, ki sodelujejo pri proizvodnji in dobavi takega blaga in storitev. Spremljanje dobavnih verig blaga in storitev ključnega pomena bi morali izvajati pristojni organi držav članic na podlagi zahtev za prostovoljno zagotavljanje informacij o dejavnikih, ki vplivajo na razpoložljivost izbranega blaga in storitev ključnega pomena, kot so proizvodna zmogljivost,

razpoložljivost potrebne delovne sile, zaloge, omejitve dobaviteljev, možnosti za diverzifikacijo in nadomeščanje, pogoji povpraševanja in ozka grla. Zahtevo za prostovoljno posredovanje informacij v okviru takega spremljanja bi bilo treba nasloviti na vse akterje v zadevni dobavni verigi blaga in storitev ključnega pomena ter druge ustrezne deležnike s sedežem na ozemlju držav članic. Pridobivanje informacij o motnjah v prostem pretoku od ustreznih gospodarskih subjektov vzdolž dobavnih verig blaga in storitev ključnega pomena je zlasti pomembno, ker je pomanjkanje ustrezne delovne sile eden od prevladujočih vzrokov za motnje v dobavnih verigah. Spremljanje motenj v prostem pretoku oseb, vključenih v proizvodnjo in dobavo blaga in storitev, ki ga izvajajo organi držav članic, bi bilo treba razumeti široko, tako da bi zajemalo delavce, ponudnike storitev, predstavnike podjetij in druge osebe, vključene v raziskave, razvoj in dajanje blaga na trg. Pristojni organi držav članic zbrane informacije posredujejo Komisiji in Odboru prek centralnega urada za zveze. Te informacije bi morale Odboru omogočiti, da svetuje Komisiji o tem, ali je potrebna aktivacija načina za izredne razmere na notranjem trgu.

(38) Za nacionalne ukrepe, ki niso harmonizirani na podlagi te uredbe in ki ob sprejetju in uporabi v odziv na izredne razmere na notranjem trgu vplivajo na prosti pretok blaga ali oseb ali svobodo opravljanja storitev v izrednih razmerah na notranjem trgu, bi morale države članice zagotoviti, da so taki ukrepi v celoti skladni s PDEU in drugimi določbami prava Unije, kot so Uredba (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([17]) ter direktive 2004/38/ES ([18]), 2005/36/ES ([19]), 2006/123/ES ([20]) in (EU) 2015/1535 ([21]) Evropskega parlamenta in Sveta. Če države članice sprejmejo take ukrepe, bi jih bilo treba utemeljiti ter spoštovati načeli sorazmernosti in nediskriminacije v skladu s pravom Unije. Poleg tega v skladu s temi načeli taki ukrepi ne bi smeli ustvarjati nepotrebnega upravnega bremena, države članice pa bi morale sprejeti vse možne ukrepe za omejitev upravnega bremena, ki bi ga povzročili ukrepi, sprejeti v odziv na izredne razmere na notranjem trgu. Poleg tega bi bilo treba pri vseh teh ukrepih upoštevati položaj obmejnih in najbolj oddaljenih regij, zlasti v zvezi s čezmejnimi delavci. Države članice bi morale odpraviti ukrepe, sprejete v odziv na izredne razmere na notranjem trgu, ki omejujejo prosti pretok, takoj ko niso več potrebni. Na splošno nacionalni ukrepi, ki omejujejo prosti pretok in niso harmonizirani na podlagi te uredbe, ob deaktiviranju načina za izredne razmere na notranjem trgu načeloma niso več upravičeni ali sorazmerni, zato bi jih bilo treba odpraviti.

(39) Ta uredba se ne bi smela razumeti, kot da dovoljuje ali utemeljuje omejitev prostega gibanja blaga, storitev in oseb v nasprotju s PDEU ali drugimi določbami prava Unije. Dejstva, da so nekatere omejitve izrecno prepovedane v načinu za izredne razmere na notranjem trgu, se na primer ne bi smelo razlagati kot utemeljitev takih omejitev zunaj tega načina ali kot utemeljitev drugih morebitnih omejitev, ki niso združljive s pravom Unije in niso izrecno prepovedane s to uredbo.

(40) Člen 21 PDEU določa pravico državljanov Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih s Pogodbama in ukrepi, ki so bili sprejeti za njuno uveljavitev. Podrobni pogoji in omejitve v zvezi s to pravico so določeni v Direktivi 2004/38/ES. Navedena direktiva določa splošna načela, ki se uporabljajo za navedene omejitve, in razloge, ki se lahko uporabijo za utemeljitev takih ukrepov. Ti razlogi so javni red, javna varnost ali javno zdravje. V tem okviru so lahko omejitve prostega gibanja utemeljene, če so sorazmerne in nediskriminatorne. Ta uredba ni namenjena določitvi dodatnih razlogov za omejitev pravice do prostega gibanja oseb poleg razlogov iz poglavja VI Direktive 2004/38/ES.

([17]) Uredba (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji (UL L 141, 27.5.2011, str. 1).

([18]) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL L 158, 30.4.2004, str. 77).

([19]) Direktiva 2005/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L 255, 30.9.2005, str. 22).

([20]) Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).

([21]) Direktiva (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L 241, 17.9.2015, str. 1).

(41) Ukrepi za olajšanje prostega gibanja oseb ter kateri koli drugi ukrepi, ki vplivajo na prosto gibanje oseb, iz te uredbe, temeljijo na členu 21 PDEU in v primeru izrednih razmer na notranjem trgu dopolnjujejo Direktivo 2004/38/ES. Taki ukrepi ne bi smeli dovoljevati ali utemeljevati omejitev prostega gibanja v nasprotju s Pogodbama ali drugimi določbami prava Unije.

(42) Člen 45 PDEU določa pravico do prostega gibanja delavcev ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih s Pogodbama in ukrepi, ki so bili sprejeti za njuno uveljavitev. Člen 46 PDEU je pravna podlaga za sprejetje ukrepov, potrebnih za vzpostavitev prostega gibanja delavcev, kot je opredeljeno v členu 45 PDEU. Ta uredba vsebuje določbe, ki dopolnjujejo obstoječe ukrepe, da se dodatno izboljša prosto gibanje oseb, poveča preglednost in zagotovi upravno pomoč v izrednih razmerah na notranjem trgu. Taki ukrepi vključujejo vzpostavitev in dajanje na voljo enotnih kontaktnih točk za delavce in njihove predstavnike v državah članicah in na ravni Unije v previdnostnem načinu in načinu za izredne razmere na notranjem trgu v skladu s to uredbo.

(43) Primerno je prepovedati nekatere nacionalne ukrepe, ki omejujejo prosti pretok ali svobodo opravljanja storitev in ki se ne bi smeli uvesti med izrednimi razmerami na notranjem trgu ali v odziv nanje, saj so očitno nesorazmerni. Zato bi bilo treba vse take ukrepe, ki jih sprejmejo države članice, oceniti ob upoštevanju navedenih določb o harmonizaciji in ne PDEU ali drugega prava Unije.

(44) Države članice bi se morale zlasti vzdržati sprejemanja ukrepov, ki povzročajo diskriminacijo na podlagi državljanstva ali – v primeru podjetij – lokacije statutarnega sedeža, osrednje uprave ali glavne poslovne enote;

(45) Države članice bi se morale vzdržati sprejemanja ukrepov, ki bi imetnikom pravice do prostega gibanja onemogočali vrnitev v državo članico stalnega prebivališča, če bi se ob izbruhu krize znašli v drugi državi članici.

(46) Države članice bi se morale vzdržati sprejemanja ukrepov, ki imetnikom pravice do prostega gibanja onemogočajo potovanje v druge države članice iz nujnih družinskih razlogov, kadar je takšno potovanje v državi članici, ki je ukrep sprejela, v enakih okoliščinah še vedno dovoljeno.

(47) Ta uredba državam članicam ne bi smela preprečevati, da svojim državljanom in rezidentom med izrednimi razmerami na notranjem trgu dovolijo vrnitev na svoje ozemlje. Da bi bilo to potovanje lažje, bi morale druge države članice tem državljanom in rezidentom omogočiti, da zapustijo njihovo ozemlje in odpotujejo v državo članico državljanstva ali prebivališča oziroma prečkajo njihovo ozemlje, da bi prišli v državo članico državljanstva ali prebivališča.

(48) Omejitve prostega gibanja, tudi v obliki upravnih zahtev in postopkov, kot so postopki prijave, registracije ali odobritve, so prepovedane, razen če so v skladu s pravom Unije. Kadar so bile v skladu s pravom Unije sprejete utemeljene in sorazmerne upravne zahteve in postopki, bi morale države članice v izrednih razmerah na notranjem trgu dati prednost lažjemu izpolnjevanju takih zahtev in obdelavi postopkov za osebe, vključene v proizvodnjo ali dobavo v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev. V ta namen in kadar je to potrebno za olajšanje prostega gibanja teh ponudnikov ali nekaterih njihovih kategorij, bi morala Komisija vzpostaviti ureditve, vključno z digitalnimi orodji in predlogami.

(49) Ta uredba določa obveznosti, s katerimi se zagotovi preglednost v zvezi z nacionalnimi ukrepi, sprejetimi v načinu za izredne razmere na notranjem trgu, ki omejujejo pravico do prostega gibanja oseb. Vse take omejitve bi morale biti skladne s pravom Unije, zlasti z Direktivo 2004/38/ES. Te obveznosti ne bi smele posegati v obstoječe obveznosti obveščanja ali uradne priglasitve, ki se še naprej uporabljajo. Prosto gibanje oseb je bistvenega pomena za pravilno delovanje notranjega trga. Izkušnje, pridobljene med krizo zaradi COVID-19, kažejo, da lahko omejitve pravice do prostega gibanja vplivajo na vse druge temeljne svoboščine. Pomanjkanje informacij o omejitvah prostega gibanja oseb zaradi krize lahko državljanom Unije in gospodarskim subjektom povzroči dodatne težave pri upravljanju dejavnosti med krizo. Trenutno ni veljavnega sistema preglednosti, ki bi državljanom Unije in gospodarskim subjektom zagotavljal informacije o omejitvah prostega gibanja oseb. Države članice bi morale Komisiji in drugim državam članicam brez odlašanja po sprejetju posredovati besedilo nacionalnih zakonodajnih ali regulativnih določb, ki uvajajo omejitve uresničevanja pravice do prostega gibanja oseb v odziv na krizo, ter njihove spremembe. Besedilu bi morali biti priloženi razlogi za take ukrepe, tudi taki, ki dokazujejo, da so ukrepi upravičeni in sorazmerni, pa tudi vsi osnovni znanstveni ali drugi podatki, ki podpirajo njihovo sprejetje, obseg takih ukrepov, datumi sprejetja in začetka uporabe ter trajanje teh ukrepov. Da bodo lahko državljani Unije in gospodarski subjekti

pridobili zanesljive informacije o omejitvah prostega gibanja, bi morale države članice javnosti čim prej zagotoviti jasne, celovite in pravočasne informacije, ki pojasnjujejo take ukrepe, zlasti njihovo področje uporabe, datum sprejetja in začetka uporabe ter trajanje. Te informacije bi se morale posredovati tudi Komisiji. Na podlagi tega bi morala Komisija ustrezne informacije objaviti na namenskem spletnem mestu, ki je na voljo v vseh uradnih jezikih institucij Unije.

(50) Za zagotovitev, da se posebni ukrepi za izredne razmere na notranjem trgu, določeni v tej uredbi, uporabijo le, kadar je to nujno za odziv na določene izredne razmere na notranjem trgu, bi se moralo za take ukrepe zahtevati aktiviranje z izvedbenimi akti Komisije, v katerih so navedeni razlogi za tako aktiviranje in v krizi pomembno blago ali storitve, za katere se taki ukrepi uporabljajo.

(51) Poleg tega bi morala Komisija za zagotovitev sorazmernosti izvedbenih aktov in ustrezno spoštovanje vloge gospodarskih subjektov pri kriznem upravljanju ukrepe za odzivanje na izredne razmere aktivirati šele potem, ko Svet aktivira način za izredne razmere na notranjem trgu in če gospodarski subjekti ne uspejo zagotoviti rešitve prostovoljno v razumnem časovnem okviru (dvotirna aktivacija). Razlog za aktiviranje ukrepov za odzivanje na izredne razmere bi moral biti naveden v vsakem takem aktu in v zvezi z vsemi posameznimi vidiki krize.

(52) Da bi omogočili natančne ocene, ali bi uvedba posebnih ukrepov za odzivanje na izredne razmere na notranjem trgu omogočila zmanjšanje resnega pomanjkanja v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev ali neposredne grožnje tega pomanjkanja v izrednih razmerah na notranjem trgu, bi morala imeti Komisija možnost, da od ustreznih gospodarskih subjektov v dobavnih verigah v krizi pomembnega blaga in storitev zahteva informacije. Te zahteve za informacije bi se morale po potrebi nanašati na: proizvodne zmogljivosti in zaloge v krizi pomembnega blaga v proizvodnih obratih, ki se nahajajo v Uniji in državah zunaj Unije, ki jih ti gospodarski subjekti upravljajo, z njimi sklepajo pogodbo ali od njih kupujejo blago; časovni razpored ali oceno pričakovanega obsega proizvodnje za naslednje tri mesece za vsak proizvodni obrat v Uniji in državah zunaj Unije, ki jih ti gospodarski subjekti upravljajo ali s katerimi sklepajo pogodbo; ter podrobnosti o vseh pomembnih motnjah ali pomanjkanju v dobavnih verigah. Da bi poskrbeli za polno vključenost države članice, v kateri ima gospodarski subjekt svoj proizvodni obrat, bi morala Komisija tej državi članici brez odlašanja posredovati kopijo zahteve za informacije, na zahtevo pristojnega organa države članice pa bi morala po varni poti deliti pridobljene informacije s to državo članico.

(53) Komisija bi morala zahteve za informacije, naslovljene na gospodarske subjekte, uporabiti le, kadar informacije, ki so potrebne za ustrezno odzivanje na izredne razmere na notranjem trgu, kot so informacije, potrebne za javno naročilo Komisije v imenu ali na račun držav članic ali oceno proizvodnih zmogljivosti proizvajalcev v krizi pomembnega blaga, katerih dobavne verige so motene, Komisiji še niso na voljo ter jih ni mogoče pridobiti iz javno razpoložljivih virov ali s prostovoljnim posredovanjem informacij. Komisija bi morala pri vložitvi zahteve za informacije z izvedbenim aktom zagotoviti, da koristi za javni interes prevladajo nad morebitnimi nevšečnostmi, ki bi jih lahko imeli zadevni gospodarski subjekti. Komisija bi morala upoštevati breme, ki bi ga taka zahteva za informacije lahko predstavljala, zlasti za mikro, mala in srednja podjetja (MSP), ter ustrezno določiti roke za odgovor. Kadar bi obdelava zahteve za informacije utegnila občutno ovirati delovanje gospodarskega subjekta, bi moral imeti ta možnost, da zavrne predložitev zahtevanih informacij. Gospodarski subjekt bi moral Komisiji vsakič sporočiti, zakaj je zavrnil predložitev zahtevanih informacij. Taki razlogi bi morali vključevati zlasti tveganje odgovornosti za kršitev pogodbenih obveznosti nerazkritja na podlagi pogodb, ki jih ureja pravo države zunaj Unije, ali tveganje razkritja informacij v zvezi z nacionalno varnostjo, kadar gre za blago, ki bi se lahko uporabljalo v okviru nacionalne varnosti, kar bi lahko vključevalo nacionalne rezerve.

(54) Najdaljši rok, v katerem mora gospodarski subjekt odgovoriti na zahtevo za informacije, bi moral biti 20 delovnih dni. Za vsak primer posebej bi bilo treba določiti posamezen rok, ki je lahko v določenih okoliščinah tudi krajši. Gospodarskemu subjektu bi bilo treba omogočiti, da zaprosi za enkratno podaljšanje roka, s katerim bi se lahko ob izrecnem soglasju Komisije skupni rok podaljšal na več kot 20 delovnih dni. Vsako zahtevo gospodarskega subjekta za podaljšanje roka bi moralo biti mogoče predložiti Komisiji v skladu z načini obveščanja, določenimi v posameznem sklepu. Prav tako bi bilo treba določiti, da se v celoti uporablja začetni rok, dokler Komisija ne odgovori na prošnjo za podaljšanje.

(55) Z aktiviranjem načina za izredne razmere na notranjem trgu, kadar je to potrebno, bi moralo biti mogoče sprožiti tudi uporabo nekaterih postopkov odzivanja na krizo, s katerimi se uvedejo prilagoditve pravil o načrtovanju, proizvodnji, ugotavljanju skladnosti in dajanju na trg blaga, za katerega veljajo harmonizirana pravila Unije, pa tudi nekaterih pravil o blagu, za katerega velja okvir Unije o splošni varnosti proizvodov. Ti postopki odzivanja na krizo bi morali omogočati, da se izdelki, opredeljeni kot v krizi pomembno blago, v izrednih razmerah hitro dajo na trg. Organi za ugotavljanje skladnosti bi morali v primeru harmoniziranih proizvodov dati prednost ugotavljanju skladnosti v krizi pomembnega blaga pred vsemi drugimi nerešenimi vlogami za druge izdelke. V primeru neupravičenih zamud v postopkih ugotavljanja skladnosti za v krizi pomembno blago bi moralo biti pristojnim organom držav članic omogočeno, da izdajo dovoljenja za tako blago, ki ni prestalo veljavnih postopkov ugotavljanja skladnosti za dajanje na zadevni trg, če je skladno z veljavnimi varnostnimi zahtevami. Taka dovoljenja bi morala veljati le na ozemlju države članice izdajateljice, dokler se njihova veljavnost z izvedbenim aktom Komisije ne razširi na ozemlje Unije. Veljavnost takih dovoljenj, ki odstopajo od postopkov ugotavljanja skladnosti, bi morala biti omejena na trajanje načina za izredne razmere na notranjem trgu. Poleg tega bi bilo treba za olajšanje povečanja dobave harmoniziranega in neharmoniziranega v krizi pomembnega blaga uvesti nekatere prilagodljivosti glede mehanizmov domneve o skladnosti ter domneve o skladnosti v zvezi s splošno varnostno zahtevo. V izrednih razmerah na notranjem trgu bi moralo biti proizvajalcem v krizi pomembnega blaga omogočeno tudi, da se sklicujejo na nacionalne in mednarodne standarde, ki zagotavljajo enakovredno raven zaščite kot evropski standardi, sklicevanja na katere so bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*. Kadar taki evropski standardi ne obstajajo ali je skladnost z njimi preveč otežena zaradi motenj na notranjem trgu, bi moralo biti v zvezi s harmoniziranim v krizi pomembnim blagom Komisiji omogočeno, da izda skupne specifikacije za obvezno uporabo, ki omogočajo sprejetje domneve o skladnosti, da bi proizvajalcem zagotovila tehnične rešitve, pripravljene za uporabo.

(56) Za uvedbo teh v krizi pomembnih prilagoditev ustreznih pravil Unije so potrebne ciljno usmerjene prilagoditve naslednjih 16 aktov: Direktiv 2000/14/ES ([22]), 2006/42/ES ([23]), 2010/35/EU ([24]), 2014/29/EU ([25]), 2014/30/EU ([26]), 2014/33/EU ([27]), 2014/34/EU ([28]), 2014/35/EU ([29]), 2014/53/EU ([30]), 2014/68/EU ([31]) Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredb (EU) 2016/424 ([32]), (EU) 2016/425 ([33]), (EU) 2016/426 ([34]), (EU) št. 305/2011 ([35]), (EU) 2023/988 ([36])

([22]) Direktiva 2000/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z emisijo hrupa v okolje, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem (UL L 162, 3.7.2000, str. 1).

([23]) Direktiva 2006/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o strojih in spremembah Direktive 95/16/ES (UL L 157, 9.6.2006, str. 24).

([24]) Direktiva 2010/35/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. junija 2010 o premični tlačni opremi in o razveljavitvi direktiv Sveta 76/767/EGS, 84/525/EGS, 84/526/EGS, 84/527/EGS in 1999/36/ES (UL L 165, 30.6.2010, str. 1).

([25]) Direktiva 2014/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti enostavnih tlačnih posod na trgu (UL L 96, 29.3.2014, str. 45).

([26]) Direktiva 2014/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z elektromagnetno združljivostjo (UL L 96, 29.3.2014, str. 79).

([27]) Direktiva 2014/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi z dvigali in varnostnimi komponentami za dvigala (UL L 96, 29.3.2014, str. 251).

([28]) Direktiva 2014/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z opremo in zaščitnimi sistemi, namenjenimi za uporabo v potencialno eksplozivnih atmosferah (UL L 96, 29.3.2014, str. 309).

([29]) Direktiva 2014/35/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti na trgu električne opreme, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (UL L 96, 29.3.2014, str. 357).

([30]) Direktiva 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu in razveljavitvi Direktive 1999/5/ES (UL L 153, 22.5.2014, str. 62).

([31]) Direktiva 2014/68/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti tlačne opreme na trgu (UL L 189, 27.6.2014, str. 164).

([32]) Uredba (EU) 2016/424 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o žičniških napravah in razveljavitvi Direktive 2000/9/ES (UL L 81, 31.3.2016, str. 1).

([33]) Uredba (EU) 2016/425 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o osebni varovalni opremi in razveljavitvi Direktive Sveta 89/686/EGS (UL L 81, 31.3.2016, str. 51).

([34]) Uredba (EU) 2016/426 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o napravah, v katerih zgoreva plinasto gorivo, in razveljavitvi Direktive 2009/142/ES (UL L 81, 31.3.2016, str. 99).

([35]) Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS (UL L 88, 4.4.2011, str. 5).

([36]) Uredba (EU) 2023/988 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o splošni varnosti proizvodov, spremembi Uredbe (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive (EU) 2020/1828 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Sveta 87/357/EGS (UL L 135, 23.5.2023, str. 1).

ter (EU) 2023/1230 ([37]) Evropskega parlamenta in Sveta. Spremembe, ki določajo nujne postopke v vsakem od zadevnih aktov, bi se morale začeti uporabljati šele, ko se jih posebej aktivira. Aktiviranje nujnih postopkov na podlagi posameznega akta bi moralo biti odvisno od aktiviranja načina za izredne razmere na notranjem trgu na podlagi te uredbe ter omejeno na izdelke, opredeljene kot v krizi pomembno blago, prav tako pa časovno omejeno na trajanje načina za izredne razmere na notranjem trgu.

(57) V primerih znatnih tveganj za delovanje notranjega trga ali v primerih hudega in trajnega pomanjkanja v krizi pomembnega blaga ali izjemno velikega povpraševanja po njem se lahko ukrepi na ravni Unije, namenjeni zagotavljanju razpoložljivosti v krizi pomembnega blaga, kot so prednostne zahteve, izkažejo za nujne pri zagotavljanju ustreznega delovanja notranjega trga in njegovih dobavnih verig.

(58) Kot skrajni ukrep pri ohranjanju ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti na notranjem trgu, kadar proizvodnje ali dobave določenega v krizi pomembnega blaga ni bilo mogoče doseči z drugimi ukrepi, bi morala imeti Komisija možnost, da od gospodarskih subjektov s sedežem v Uniji zahteva proizvodnjo ali dobavo določenega v krizi pomembnega blaga. Komisija bi morala pri izdaji zahteve upoštevati morebiten negativni vpliv na konkurenco na notranjem trgu in tveganje za povečanje izkrivljanja trga. Poleg tega izbira prejemnikov in upravičencev zahtev ne bi smela biti diskriminatorna.

(59) Prednostna zahteva bi morala temeljiti na objektivnih, dejanskih, merljivih in utemeljenih podatkih. Upoštevati bi morala zakonite interese gospodarskega subjekta ter stroške in napor, potrebne za morebitno spremembo proizvodnega zaporedja. V prednostni zahtevi bi moralo biti jasno navedeno, da odločitev o njenem sprejetju ali zavrnitvi ostaja izključno v rokah gospodarskega subjekta. Kadar se gospodarski subjekt odloči, da bo prednostno zahtevo zavrnil, se lahko odloči tudi, ali jo bo zavrnil izrecno in ali bo Komisiji skupaj z obvestilom o zavrnitvi posredoval tudi utemeljitev.

(60) Kadar se sprejme obveznost izpolnitve prednostne zahteve, bi morala imeti prednost pred vsemi obveznostmi izpolnitve na podlagi zasebnega ali javnega prava. Vsako prednostno zahtevo bi bilo treba oddati po pošteni in razumni ceni. Tako ceno bi moralo biti mogoče izračunati na podlagi povprečnih tržnih cen v zadnjih letih, za katere bi bilo treba utemeljiti vsako zvišanje ali znižanje, na primer ob upoštevanju inflacije ali proizvodnih stroškov. Glede na to, kako pomembno je zagotoviti dobavo v krizi pomembnega blaga, ki je nujno za ohranjanje ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti na notranjem trgu, izpolnjevanje obveznosti izpolnitve prednostne zahteve ne bi smelo pomeniti odgovornosti do tretjih oseb za škodo, ki bi lahko nastala zaradi morebitne kršitve pogodbenih obveznosti, ki jih ureja pravo države članice, v kolikor je bila kršitev pogodbenih obveznosti potrebna za skladnost z zahtevano prednostno razvrstitvijo. Gospodarskim subjektom, ki bi lahko spadali na področje uporabe prednostne zahteve, bi bilo treba omogočiti, da v pogojih svojih poslovnih pogodb navedejo morebitne posledice prednostne zahteve. Brez poseganja v uporabo drugih določb to izvzetje odgovornosti ne bi smelo vplivati na izvzetje odgovornosti za proizvode z napako, kot je določeno v Direktivi Sveta 85/374/EGS ([38]).

([37]) Uredba (EU) 2023/1230 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2023 o strojih in razveljavitvi Direktive 2006/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 73/361/EGS (UL L 165, 29.6.2023, str. 1).

([38]) Direktiva Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako (UL L 210, 7.8.1985, str. 29).

(61) Kadar je gospodarski subjekt izrecno sprejel prednostno zahtevo in je Komisija po sprejetju sprejela izvedbeni akt, bi moral gospodarski subjekt izpolnjevati vse pogoje iz navedenega izvedbenega akta. Če gospodarski subjekt ne izpolnjuje pogojev iz izvedbenega akta, bi moral izgubiti prednosti izvzetja iz pogodbene odgovornosti. Kadar je neizpolnjevanje namerno ali posledica hude malomarnosti, se lahko gospodarskemu subjektu naloži tudi globa, pri čemer je treba upoštevati načelo sorazmernosti. Gospodarskim subjektom, ki niso izrecno sprejeli prednostne zahteve, se globa ne sme naložiti.

(62) Kadar ena ali več držav članic Komisijo obvesti o pomanjkanju v krizi pomembnega blaga in storitev ali o tveganju, da bo do tega prišlo, bi morala Komisija imeti možnost, da državam članicam priporoči, da sprejmejo ukrepe, s katerimi bi hitro povečale razpoložljivost v krizi pomembnega blaga in storitev. Komisija bi morala upoštevati učinek predvidenih ukrepov na zadevne gospodarske subjekte. Priporočila lahko zajemajo ukrepe za lažjo širitev, spremembo namena ali vzpostavitev novih proizvodnih zmogljivosti za v krizi pomembno blago ali novih zmogljivosti, povezanih s storitvenimi dejavnostmi, ki so pomembne v krizi, pa tudi za pospešitev ustreznih in veljavnih postopkov glede odobritve, potrditve in registracije.

(63) Kadar ena ali več držav članic Komisijo obvesti o pomanjkanju v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev, bi Komisija morala te informacije posredovati vsem pristojnim organom držav članic in racionalizirati usklajevanje odziva. Poleg tega bi morala imeti Komisija, da bi zagotovila razpoložljivosti določenega v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev v izrednih razmerah na notranjem trgu in odpravila izredne razmere na notranjem trgu, možnost, da državam članicam priporoči distribucijo tega blaga ali storitev ob ustreznem upoštevanju načel solidarnosti, nujnosti in sorazmernosti. Komisija bi morala pomagati pri usklajevanju distribucije.

(64) Poleg možnosti skupnega javnega naročanja med Komisijo in eno ali več državami članicami ter, kot je določeno v Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta ([39]) (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba), bi morala imeti ena ali več držav članic tudi možnost, da od Komisije zahtevajo, da v njihovem imenu ali za njihov račun začne javno naročilo za nakup blaga in storitev ključnega pomena ali v krizi pomembnega blaga in storitev, da se uporabi kupno moč in pogajalski položaj Komisije v previdnostnem načinu na notranjem trgu ali načinu za izredne razmere na notranjem trgu. Tako javno naročanje bi moralo zajemati možnost, da javni naročnik ali naročnik s sklenitvijo pogodbe pridobi od gospodarskih subjektov, ki jih je javni naročnik ali naročnik izbral za namene odziva na krizo, v krizi pomembne gradnje, blago ali storitve ter kupi ali najame zemljišča, stavbe ali druge nepremičnine. Komisija bi morala imeti možnost, da izvede ustrezen postopek javnega naročanja v imenu ali na račun držav članic na podlagi sporazuma med pogodbenicami ali da deluje kot veletrgovec, ki kupuje, skladišči in ponovno prodaja ali daruje blago in storitve, vključno z najemom zemljišča, stavb ali drugih nepremičnin, izbranim državam članicam ali partnerskim organizacijam.

(65) Med krizo zaradi COVID-19 je postalo jasno, da bi morala imeti Komisija možnost, da naroča v krizi pomembno blago in storitve skupaj z državami Evropskega združenja za prosto trgovino (Efta) in državami zunaj Unije, na primer evropskimi mikrodržavami. Postopki skupnega javnega naročanja za pridobitev v krizi pomembnega blaga in storitev ali blaga in storitev ključnega pomena ne bi smeli negativno vplivati na delovanje notranjega trga in ne bi smeli pomeniti diskriminacije ali omejevanja trgovine niti ne bi smeli povzročati izkrivljanja konkurence ali imeti neposrednega finančnega vpliva na proračun držav, ki ne sodelujejo v postopku skupnega javnega naročanja. Bistveno je tudi zagotoviti, da države članice ob podpori Komisije in Odbora uskladijo svoje ukrepe, preden začnejo postopke za javno naročanje v krizi pomembnega blaga in storitev. Države članice bi morale v kontingenčni fazi vzpostaviti sistem, ki bi omogočal opredelitev javnih naročnikov in naročnikov, za katere veljata direktivi 2014/24/EU ([40]) in 2014/52/EU ([41]) Evropskega parlamenta in Sveta, ki v izrednih razmerah naročajo v krizi pomembno blago in storitve. Države članice bi morale imeti možnost, da se za namene skladnosti s klavzulo

([39]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([40]) Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

([41]) Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

o usklajevanju iz te uredbe pri zbiranju in prenosu informacij o javnih naročilih, ki jih na svojem ozemlju izvajajo ali predvidevajo javni naročniki in naročniki, zanesejo na centralne urade za zvezo.

(66) Sporazum, ki ureja javno naročanje Komisije v imenu ali na račun ene ali več držav članic ali skupno javno naročanje med Komisijo in eno ali več državami članicami, bi moral po potrebi vsebovati klavzulo o izključnosti, v skladu s katero se sodelujoče države članice zavežejo, da zadevnega v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev ne bodo naročile prek drugih kanalov in da ne bodo izvajale vzporednih pogajanj. Kadar je predvidena klavzula o izključnosti, bi morala določati, da lahko sodelujoče države članice, kadar imajo dodatne potrebe po javnih naročilih in ta javna naročila ne ogrožajo tekočega skupnega javnega naročanja ali javnega naročanja v imenu ali na račun držav članic v skladu z oceno Komisije, začnejo svoj postopek javnega naročanja. Če se odločijo za sodelovanje v skupnem javnem naročanju, bi se za namene skupnega javnega naročanja morale države Efte in države kandidatke za članstvo v Uniji ter Kneževina Andora, Kneževina Monako, Republika San Marino in Vatikanska mestna država šteti za sodelujoče države članice. Namen klavzule o izključnosti je poskrbeti, da tekoče skupno javno naročanje ali javno naročanje v imenu ali na račun držav članic ni ogroženo. Javno naročanje de minimis ne vpliva na tako javno naročanje, zato bi bilo treba javnim naročnikom in naročnikom držav članic dovoliti, da začnejo postopek javnega naročanja, ki je pod mejnimi vrednostmi iz direktiv 2014/24/EU in 2014/25/EU. Prav tako javno naročanje od gospodarskega subjekta, ki ne sodeluje pri javnem razpisu, ne ogroža tekočega javnega naročanja, zato se klavzula o izključnosti iz te uredbe ne bi smela uporabljati za ta javna naročila. Kadar se država članica odloči sodelovati pri skupnem javnem naročanju ali javnem naročanju v imenu ali na račun držav članic za pridobitev v krizi pomembnega blaga in storitev, bi morala imeti možnost, da prek centralnih uradov za zvezo iz te uredbe obvešča vse javne naročnike in naročnike na svojem ozemlju o tekočem javnem naročanju, zaradi katerega se sproži klavzula o izključnosti.

(67) Preglednost je temeljno načelo učinkovitega javnega naročanja, s katerim se izboljša konkurenca, povečuje učinkovitost in ustvarjajo enaki konkurenčni pogoji. Evropski parlament bi moral biti obveščen o postopkih v zvezi s skupnim javnim naročanjem na podlagi te uredbo in bi mu bilo treba na zahtevo omogočiti dostop do pogodb, sklenjenih na podlagi teh postopkov, ob upoštevanju ustrezne ohranitve varstva tajnosti ter varstva morebitnih osebnih podatkov, nacionalne varnosti držav članic in poslovno občutljivih informacij, vključno s poslovnimi skrivnostmi.

(68) Za imetnike informacij je treba pripraviti zaščitne ukrepe, da se informacije, ki so jih posredovali na podlagi uporabe te uredbe, obdelujejo in uporabljajo ob upoštevanju načel nujnosti in sorazmernosti. Informacije, pridobljene s spremljanjem ali prejete na podlagi zahtev za informacije in prednostnih zahtev, bi zato morale institucije, organi, uradi ali agencije Unije in njihovo osebje, organi držav članic in njihovo osebje ter posamezniki, vključno s člani in opazovalci Odbora, uporabljati le za namen, za katerega so bile take informacije zahtevane.

(69) Ker Odbor opravlja vlogo svetovalnega odbora za Komisijo, bi moral spoštovati načela, standarde in pravila Komisije za varstvo tajnih podatkov in občutljivih podatkov brez stopnje tajnosti, med drugim določbe o obdelavi in hrambi takšnih podatkov, kakor je določeno v sklepih Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ([42]) in (EU, Euratom) 2015/444 ([43]). Za člane osebja Komisije ter drugih institucij in organov Unije, ki imajo dostop do tajnih podatkov in občutljivih podatkov brez stopnje tajnosti v zvezi z delom Odbora, bi morale veljati zahteve glede zaupnosti iz člena 339 PDEU tudi po prenehanju njihovih dolžnosti.

([42]) Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/443 z dne 13. marca 2015 o varnosti v Komisiji (UL L 72, 17.3.2015, str. 41).
([43]) Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444 z dne 13. marca 2015 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 72, 17.3.2015, str. 53).

(70) Kadar izvajanje dejavnosti na podlagi te uredbe vključuje obdelavo osebnih podatkov, mora biti taka obdelava v skladu z ustrezno zakonodajo Unije o varstvu osebnih podatkov, in sicer z Uredbo (EU) 2016/679 ([44]) in (EU) 2018/1725 ([45]) Evropskega parlamenta in Sveta.

(71) Določiti je treba pravila o digitalnih orodjih, da se zagotovi pripravljenost za pravočasen in učinkovit odziv na morebitne prihodnje izredne razmere ter da se zagotovijo neprekinjeno delovanje notranjega trga, prosti pretok blaga, storitev in oseb v času krize ter razpoložljivost v krizi pomembnega blaga in storitev za državljane, podjetja in javne organe. Ta uredba bi morala določati tudi pravila za digitalna orodja, ki zagotavljajo prednostno razvrstitev in pospešitev postopkov za izdajo dovoljenj, registracijo ali prijavo, da se olajša prosto gibanje oseb ter varen prenos in izmenjava informacij. Komisija in države članice bi morale v čim večji meri ponovno uporabiti ali razširiti svoja obstoječa digitalna orodja. Kadar to ni mogoče, bi morale Komisija in države članice, kadar je to potrebno in upravičeno, razviti nova digitalna orodja. Komisija bi morala tehnične vidike takih orodij ali infrastrukture določiti z izvedbenimi akti.

(72) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi s sprejemanjem specifikacij kontingenčnega okvira v zvezi s pripravljenostjo, sodelovanjem, izmenjavo informacij in kriznim komuniciranjem za previdnostni način in način za izredne razmere na notranjem trgu. Poleg tega bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z možnostjo sprejetja ukrepov za zmanjšanje tveganja, in sicer upravnih ureditev, digitalnih orodij in predlog, s katerimi bi se olajšal prosti pretok oseb. Poleg tega bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z aktiviranjem posebnih ukrepov za odzivanje na izredne razmere v času izrednih razmer na notranjem trgu, da se omogoči hitro in usklajeno odzivanje. Prav tako bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z vzpostavitvijo tehničnih vidikov posebnih digitalnih orodij, ki podpirajo cilje te uredbe. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([46]).

(73) Komisija bi morala v ustrezno utemeljenih primerih sprejeti izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj, kadar je to nujno potrebno zaradi posledic krize na notranjem trgu.

(74) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Zlasti spoštuje pravico gospodarskih subjektov do zasebnosti iz člena 7 Listine, pravico do varstva podatkov iz člena 8 Listine, svobodo gospodarske pobude in svobodo sklepanja pogodb, ki sta zaščiteni s členom 16 Listine, lastninsko pravico, zaščiteno s členom 17 Listine, pravico do kolektivnih pogajanj in ukrepov, zaščiteno s členom 28 Listine, ter pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča iz člena 47 Listine.

(75) Ta uredba ne bi smela vplivati na avtonomijo socialnih partnerjev, kot je priznana v PDEU.

(76) Te uredbe se ne bi smelo razlagati tako, da vpliva na pravico do varstva okolja, pravico do kolektivnih pogajanj in pravico do kolektivnih ukrepov v skladu z Listino, vključno s pravico delavcev in delodajalcev, da sprejmejo kolektivne ukrepe za obrambo svojih interesov, vključno s stavko, ter pravico ali svobodo do stavke ali do drugih ukrepov, zajetih v posebnih sistemih odnosov med delodajalci in delojemalci v državah članicah v skladu z nacionalnim pravom ali prakso.

(77) Drugi pravni akti Unije, na primer tisti, ki določajo obveznosti gospodarskih subjektov, da dajo podatke na voljo organom javnega sektorja, ne vplivajo na to uredbo. Zato bi se morale, kadar drugi pravni akti Unije vsebujejo tudi določbe o zahtevah Komisije za informacije, ki imajo enak namen kot tiste iz te uredbe, potem ko je Svet aktiviral način za izredne razmere na notranjem trgu, uporabljati le ustrezne določbe te uredbe v zvezi z zahtevami za informacije.

([44]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

([45]) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

([46]) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

(78) Unija ostaja v celoti zavezana mednarodni solidarnosti in močno podpira načelo, da se kateri koli ukrepi na podlagi te uredbe, ki se štejejo za potrebne, vključno z ukrepi, potrebnimi za preprečevanje ali zmanjšanje kritičnih pomanjkanj, izvajajo ciljno usmerjeno, pregledno, sorazmerno, začasno in skladno z obveznostmi v okviru Svetovne trgovinske organizacije.

(79) Okvir Unije bi moral vključevati medregionalne elemente za vzpostavitev skladnih, večsektorskih, čezmejnih kontingenčnih ukrepov, previdnostnih ukrepov in ukrepov za odzivanje na izredne razmere na notranjem trgu, zlasti ob upoštevanju virov, zmogljivosti in ranljivosti v sosednjih regijah, še posebno obmejnih regijah.

(80) Komisija bi morala redno ocenjevati delovanje in učinkovitost te uredbe ter predložiti poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu, vključno z oceno dela odbora, stresnih testov, usposabljanja in kriznih protokolov, meril za aktiviranje previdnostnega načina na notranjem trgu in načina za izredne razmere na notranjem trgu ter uporabe digitalnih orodij. Poleg tega bi bilo treba poročila predložiti v štirih mesecih po deaktiviranju previdnostnega načina na notranjem trgu ali načina za izredne razmere na notranjem trgu, odvisno od primera. Ta poročila bi morala vsebovati tudi oceno ukrepov, ki se izvajajo na podlagi te uredbe v odziv na krizo, ki je privedla do aktiviranja tega načina, zlasti v zvezi z njihovo učinkovitostjo. V njih bi se lahko po potrebi predlagale izboljšave, kadar je to ustrezno, pa bi jim bili priloženi tudi ustrezni zakonodajni predlogi.

(81) Uredba Sveta (ES) št. 2679/98 ([47]) določa mehanizem za dvostranske razprave in obvestila o ovirah za delovanje notranjega trga. Da bi se izognili podvajanju pravil, kadar se aktivira način za izredne razmere na notranjem trgu, bi bilo treba to uredbo ustrezno spremeniti. Uredba (ES) št. 2679/98 na noben način ne bi smela vplivati na uveljavljanje temeljnih pravic, priznanih na ravni Unije in v državah članicah, vključno s pravico ali svobodo do stavke ali drugih ukrepov, zajetih v posebnih sistemih odnosov med delodajalci in delojemalci v državah članicah v skladu z nacionalnim pravom ali prakso. Prav tako ne bi smela posegati v pravico do pogajanja o kolektivnih pogodbah ter njihovega sklepanja ali v pravico do sprejemanja kolektivnih ukrepov v skladu z nacionalnim pravom ali prakso.

(82) Ker cilja te uredbe, in sicer zagotavljanja gladkega in nemotenega delovanja notranjega trga s kontingenčnimi ukrepi, previdnostnimi ukrepi in ukrepi za izredne razmere na notranjem trgu, da bi olajšali usklajevanje ukrepov v odziv na krizo, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

POGLAVJE I

Predmet urejanja, cilji, področje uporabe in opredelitev pojmov

Člen 1

Predmet urejanja in cilji

1. Ta uredba vzpostavlja okvir harmoniziranih ukrepov za učinkovito predvidevanje učinkov kriz na notranji trg ter pripravo in odzivanje nanje.

2. Cilj okvira iz odstavka 1 je:

([47]) Uredba Sveta (ES) št. 2679/98 z dne 7. decembra 1998 o delovanju notranjega trga glede prostega pretoka blaga med državami članicami (UL L 337, 12.12.1998, str. 8).

(a) varovanje in olajševanje prostega pretoka blaga, storitev in oseb, vključno z delavci;

(b) zagotavljanje razpoložljivosti blaga in storitev ključnega pomena ter v krizi pomembnega blaga in storitev na notranjem trgu, kadar so države članice sprejele ali bodo verjetno sprejele različne nacionalne ukrepe; ter

(c) preprečevanje nastajanja ovir za pravilno delovanje notranjega trga.

3. Ta uredba določa predvsem:

(a) pravila o ustanovitvi in delovanju Odbora za izredne razmere na notranjem trgu in njegovo odpornost, ki bo Komisiji pomagal in ji svetoval pri predvidevanju ter preprečevanju učinka krize na notranji trg ali odzivanju nanj;

(b) kontingenčne ukrepe za predvidevanje, načrtovanje in odpornost;

(c) ukrepe v previdnostnem načinu na notranjem trgu za obravnavanje vpliva grožnje, da bo prišlo do krize, ki bi utegnila prerasti v izredne razmere na notranjem trgu;

(d) ukrepe v načinu za izredne razmere na notranjem trgu za obravnavo učinkov krize na notranji trg, vključno z ukrepi, ki v tem načinu delovanja olajšujejo prosti pretok blaga, storitev in oseb, tudi delavcev;

(e) pravila o javnem naročanju v previdnostnem načinu in načinu za izredne razmere na notranjem trgu;

(f) pravila o zagotavljanju digitalnih orodij in sodelovanju med pristojnimi organi.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za blago, storitve in osebe, vključno z delavci, na notranjem trgu.

2. Ta uredba se ne uporablja za:

(a) zdravila, kot so opredeljena v členu 1, točka 2, Direktive 2001/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([48]);

(b) medicinske pripomočke, kot so opredeljeni v členu 2, točka (e), Uredbe (EU) 2022/123;

(c) druge zdravstvene protiukrepe iz člena 3, točka 10, Uredbe (EU) 2022/2371 in vključeni na seznam, vzpostavljen v skladu s členom 7(1) Uredbe (EU) 2022/2372;

(d) polprevodnike, kot so opredeljeni v členu 2, točka 1, Uredbe (EU) 2023/1781 Evropskega parlamenta in Sveta ([49]).

(e) energente v smislu člena 2(1) Direktive Sveta 2003/96/ES ([50]), električno energijo v smislu člena 2(2) navedene direktive, in druge izdelke iz člena 2(3) navedene direktive;

([48]) Direktiva 2001/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. novembra 2001 o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini (UL L 311, 28.11.2001, str. 67).

([49]) Uredba (EU) 2023/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi okvira ukrepov za okrepitev evropskega polprevodniškega ekosistema in spremembi Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipih) (UL L 229, 18.9.2023, str. 1).

([50]) Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L 283, 31.10.2003, str. 51).

(f) finančne storitve, kot so bančne, kreditne, zavarovalne in pozavarovalne, poklicne ali osebne pokojnine, vrednostne papirje, investicijske sklade, plačilno in investicijsko svetovanje, vključno s storitvami in dejavnostmi s seznama v Prilogi I k Direktivi 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([51]), ter dejavnosti poravnave in kliringa ter svetovalne, posredniške in druge pomožne finančne storitve;

(g) obrambne proizvode, kot so opredeljeni v členu 3, točka 1, Direktive 2009/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([52]) ali v nacionalnem pravu držav članic v skladu s pravom Unije.

3. Z odstopanjem od odstavka 2, točke (a), (b) in (c) tega člena, se členi 20 do 23 ter člen 44 te uredbe uporabljajo za izdelke iz navedenih točk.

4. Ta uredba ne posega v druge pravne akte Unije, ki določajo posebna pravila o odzivanju na krize ali kriznem upravljanju, kot so:

(a) Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([53]) o vzpostavitvi mehanizma Unije na področju civilne zaščite;

(b) ustrezne določbe Uredbe (EU) 2015/479 v zvezi s pooblastilom Komisije, da oceni, ali je primerno uvesti omejitve izvoza blaga v skladu z mednarodnimi pravicami in obveznostmi Unije;

(c) Uredbi (EU) 2022/2371 in (EU) 2022/2372 v zvezi z okvirom EU za zdravstveno varnost;

(d) Sklep 2014/415/EU, s katerim se vzpostavljajo enotne ureditve za politično odzivanje na krize (IPCR), vključno z vlogo IPCR pri političnem usklajevanju, in Izvedbeni sklep (EU) 2018/1993, ki določa pravila za delovanje teh ureditev.

5. Ta uredba ne posega v pravila Unije o konkurenci, vključno s protimonopolnimi pravili, pravili o združitvah in pravili o državni pomoči.

6. Ta uredba ne posega v odgovornost držav članic, da zagotovijo nacionalno varnost, ali njihova pooblastila, da zaščitijo temeljne državne funkcije, vključno z zagotavljanjem ozemeljske celovitosti države ter vzdrževanjem javnega reda in miru. Zlasti nacionalna varnost ostaja v izključni pristojnosti vsake države članice.

7. Ta uredba ne vpliva na uveljavljanje temeljnih pravic v skladu z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Zlasti ne vpliva na pravico do stavke ali pravico do drugih ukrepov, zajetih v posebnih sistemih odnosov med delodajalci in delojemalci v državah članicah, v skladu z nacionalnim pravom in prakso. Prav tako ne vpliva na pravico do pogajanja o kolektivnih pogodbah, njihovega sklepanja in izvrševanja ali na pravico do sprejemanja kolektivnih ukrepov v skladu z nacionalnim pravom in prakso.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „kriza“ pomeni izjemen, nepričakovan in nenaden dogodek izredne narave in obsega, ki je naraven ali ga povzroči človek ter se zgodi znotraj ali zunaj Unije, ki ima ali bi lahko imel hud negativen učinek na pravilno delovanje notranjega trga in ki moti prosti pretok blaga, storitev ali oseb ali delovanje njegovih dobavnih verig;

(2) „previdnostni način na notranjem trgu“ pomeni okvir za obravnavo grožnje, da bo prišlo do krize, ki bi se lahko v naslednjih šestih mesecih zaostrila v izredne razmere na notranjem trgu;

([51]) Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

([52]) Direktiva 2009/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o poenostavitvi pogojev za prenose obrambnih proizvodov znotraj Skupnosti (UL L 146, 10.6.2009, str. 1).

([53]) Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (UL L 347, 20.12.2013, str. 924).

(3) „način za izredne razmere na notranjem trgu“ pomeni okvir za reševanje krize z znatnim negativnim učinkom na notranji trg, ki povzroči resne motnje v prostem pretoku blaga, storitev in oseb ali, kadar so ali bodo za tako resno motnjo veljali različni nacionalni ukrepi, v delovanju njegovih dobavnih verig;

(4) „kritično pomembni sektorji“ pomeni sektorje, ki so odločilnega pomena za Unijo in njene države članice pri ohranjanju javne varnosti, javnega reda, javnega zdravje ali okolja, ter katerih motnje, nedelovanje, izguba ali uničenje bi lahko imeli pomemben negativen učinek na delovanje notranjega trga v času, ko grozi, da bo prišlo do krize;

(5) „blago kritičnega pomena“ ali „storitve kritičnega pomena“, ki se skupaj imenujejo „blago in storitve kritičnega pomena“, pomeni blago ali storitve, ki so nenadomestljivi, nerazpršljivi ali nepogrešljivi pri ohranjanju ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti, da se zagotovi pravilno delovanje notranjega trga in njegovih dobavnih verig v kritično pomembnih sektorjih, in ki so navedeni v izvedbenem aktu, ki ga Svet sprejme na podlagi člena 14(1);

(6) „v krizi pomembno blago“ ali „v krizi pomembne storitve“, ki se skupaj imenujejo „v krizi pomembno blago in storitve“, pomeni blago ali storitve, ki so nenadomestljivi, nerazpršljivi ali nepogrešljivi pri ohranjanju ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti, da se zagotovi pravilno delovanje notranjega trga in njegovih dobavnih verig, in ki se štejejo za bistvene za odzivanje na krizo ter so navedeni v izvedbenem aktu, ki ga Svet sprejme na podlagi člena 18(4);

(7) „pomembni incidenti“ pomeni incidente, ki povzročijo ali bi lahko povzročili znatne motnje v delovanju notranjega trga in njegovih dobavnih verig;

(8) „ustrezen gospodarski subjekt“ pomeni gospodarski subjekt v dobavni verigi, ki ima sposobnost ali zmožnost proizvajati ali distribuirati kar koli od naslednjega:

(a) blago kritičnega pomena ali storitve kritičnega pomena;

(b) v krizi pomembno blago ali v krizi pomembne storitve;

(c) komponente blaga iz točk (a) in (b);

(9) „mikro, mala in srednja podjetja“ ali „MSP“ pomeni mikro-, mala in srednja podjetja, kot so opredeljena v členu 2 Priloge k Priporočilu Komisije 2003/361/ES ([54]).

NASLOV II

Upravljanje

Člen 4

Odbor za izredne razmere na notranjem trgu in njegovo odpornost

1. Ustanovi se Odbor za izredne razmere na notranjem trgu in njegovo odpornost (v nadaljnjem besedilu: Odbor).

2. Odbor sestavlja po en predstavnik iz vsake države članice in en predstavnik Komisije. Vsaka država članica imenuje predstavnika in namestnika predstavnika. Poleg tega lahko države članice po potrebi imenujejo *ad hoc* predstavnika za posamezni sektor, odvisno od narave krize.

3. Odboru predseduje predstavnik Komisije, Komisija pa mu zagotavlja sekretariat.

4. Predsednik Odbora (v nadaljnjem besedilu: predsednik) v Odbor povabi predstavnika Evropskega parlamenta kot stalnega opazovalca.

([54]) Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro-, malih in srednje velikih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

5. Predsednik lahko povabi strokovnjake s posebnim znanjem, da kot opazovalci sodelujejo pri delu Odbora in se udeležujejo določenih sestankov na *ad hoc* podlagi, kadar je glede na dnevni red seje taka udeležba pomembna. Ti strokovnjaki lahko vključujejo predstavnike gospodarskih subjektov, organizacij deležnikov in socialnih partnerjev.

6. Predsednik kot opazovalce na ustrezne sestanke Odbora povabi tudi predstavnike drugih v krizi pomembnih organov na ravni Unije.

7. Predsednik povabi predstavnike mednarodnih organizacij in držav zunaj Unije, da se udeležijo pomembnih sestankov Odbora v skladu z ustreznimi dvostranskimi ali mednarodnimi sporazumi.

8. Opazovalci nimajo pravice do glasovanja in ne sodelujejo pri pripravi priporočil ali nasvetov Odbora. Predsednik lahko po potrebi te opazovalce povabi, da prispevajo informacije in spoznanja.

9. Odbor se sestane najmanj trikrat letno. Na prvem sestanku na predlog in s soglasjem Komisije sprejme svoj poslovnik.

10. Odbor lahko sprejme mnenja, priporočila ali poročila v okviru svojih nalog iz člena 5. Komisija priporočila ali poročila pregledno upošteva v kar največji meri.

Člen 5

Naloge Odbora

1. Odbor za namene kontingenčnega načrtovanja iz členov 9 do 13 Komisiji pomaga in svetuje v zvezi z naslednjimi nalogami:

(a) predlaganje ureditev za upravno sodelovanje za lažjo izmenjavo informacij med Komisijo in državami članicami v previdnostnem načinu in načinu za izredne razmere na notranjem trgu, ki sta vključena v kontingenčni okvir iz člena 9;

(b) ocenjevanje incidentov, o katerih so države članice opozorile Komisijo v skladu s členim 13, in njihovega učinka na notranji trg in njegove dobavne verige;

(c) zbiranje informacij za namene predvidevanja možnosti nastanka krize, izvajanja analize podatkov in dajanja tržnih informacij;

(d) posvetovanje s predstavniki gospodarskih subjektov, vključno z MSP, in industrije, in kjer je ustrezno, socialnih partnerjev za zbiranje tržnih informacij v skladu s členom 43;

(e) analiza zbirnih podatkov, ki jih prejmejo drugi v krizi pomembni organi na ravni Unije in mednarodni ravni;

(f) vodenje odložišča nacionalnih kriznih ukrepov in kriznih ukrepov Unije, sprejetih v prejšnjih krizah in ki so vplivali na notranji trg in njegove dobavne verige, ter

(g) svetovanje o tem, katere ukrepe je treba izbrati za predvidevanje in načrtovanje za krizo, ob hkratni krepitvi odpornosti notranjega trga, ter svetovanje o izvajanju izbranih ukrepov.

2. Za namene previdnostnega načina na notranjem trgu iz člena 14 Odbor Komisiji pomaga in svetuje pri naslednjih nalogah:

(a) ugotavljanje, ali so izpolnjena merila za aktivacijo ali deaktivacijo previdnostnega načina na notranjem trgu, da se ugotovi, ali obstaja grožnja, da bo prišlo do krize, iz člena 3, točka 2, in kakšen je obseg take grožnje;

(b) usklajevanje in olajševanje izmenjav in deljenja informacij, tudi z drugimi ustreznimi organi in drugimi v krizi pomembnimi organi na ravni Unije ter po potrebi državami zunaj Unije, pri čemer se posebna pozornosti nameni državam kandidatkam za članstvo v Uniji in državam v razvoju, in z mednarodnimi organizacijami, ter

(c) analiza in razprava o vplivu grožnje, da bo prišlo do krize na notranji trg ob ustreznem upoštevanju razmer v obmejnih regijah, da bi našli možne rešitve.

3. Za namene načina za izredne razmere na notranjem trgu iz člena 18 Odbor Komisiji pomaga in svetuje pri naslednjih nalogah:

(a) analiza v krizi pomembnih informacij, ki jih zberejo države članice ali Komisija;

(b) ugotavljanje, ali so izpolnjena merila za aktiviranje ali deaktiviranje načina za izredne razmere na notranjem trgu;

(c) svetovanje o tem, katere ukrepe je treba izbrati za odzivanje na izredne razmere na notranjem trgu na ravni Unije, ter svetovanje o izvajanju izbranih ukrepov;

(d) izvajanje pregleda nacionalnih kriznih ukrepov;

(e) usklajevanje in olajševanje izmenjav in deljenja informacij, tudi z drugimi ustreznimi organi in drugimi v krizi pomembnimi organi na ravni Unije ter po potrebi državami zunaj Unije, pri čemer se posebna pozornosti nameni državam Efte, državam kandidatkam za članstvo v Uniji in državam v razvoju, in z mednarodnimi organizacijami;

(f) analiza in razprava o vplivu krize na notranji trg ob ustreznem upoštevanju razmer v obmejnih regijah, da bi našli možne rešitve, ter

(g) po potrebi priprava seznama kategorij oseb, vključenih v proizvodnjo ali dobavo v krizi pomembnega blaga in storitev, za katere je treba določiti skupne predloge in obrazce, ki jih lahko države članice uporabljajo prostovoljno.

4. Komisija zagotovi udeležbo v delu Odbora vseh organov na ravni Unije, ki so pomembni v zadevni krizi. Odbor po potrebi tesno sodeluje in se usklajuje z drugimi v krizi pomembnimi organi na ravni Unije in Evropskim odborom za kritične surovine, ustanovljenim z Uredbo (EU) 2024/1252. Komisija zagotavlja usklajevanje z ukrepi, ki se izvajajo prek drugih mehanizmov Unije, kot so mehanizem Unije na področju civilne zaščite, IPCR, okvir EU za zdravstveno varnost in evropski okvir trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami. Odbor zagotavlja izmenjavo informacij s Centrom za usklajevanje nujnega odziva v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite in s podpornimi zmogljivostmi za poročilo o celovitem situacijskem zavedanju in analizi v okviru IPCR.

5. Odbor v sodelovanju s Komisijo sprejme letno poročilo o dejavnosti ter ga posreduje Evropskemu parlamentu in Svetu.

Člen 6

Dialog o izrednih razmerah in odpornosti

1. Da bi okrepili dialog med institucijami Unije in zagotovili večjo preglednost, odgovornost in usklajevanje, lahko pristojni odbor Evropskega parlamenta povabi Komisijo kot predsednico Odbora, da nastopi pred odborom Evropskega parlamenta in predstavi informacije o vseh zadevah, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, zlasti po vsaki seji odbora in vsaki deaktivaciji previdnostnega načina ali načina za izredne razmere na notranjem trgu.

2. Evropski parlament je treba čim prej obvestiti o vseh izvedbenih aktih Sveta, predlaganih ali sprejetih na podlagi te uredbe.

3. Komisija upošteva vse elemente, ki izhajajo iz stališč, izraženih v dialogu o izrednih razmerah in odpornosti, vključno z ustreznimi resolucijami Evropskega parlamenta.

Člen 7

Platforma za izredne razmere in odpornost

1. Komisija vzpostavi platformo deležnikov, da bi olajšala sektorski dialog in partnerstva s povezovanjem ključnih deležnikov, in sicer predstavnikov gospodarskih subjektov, socialnih partnerjev, raziskovalcev in civilne družbe. Platforma zlasti zagotavlja, da lahko zainteresirani deležniki:

(a) navedejo prostovoljne ukrepe, potrebne za uspešen odziv na izredne razmere na notranjem trgu;

(b) posredujejo znanstvene nasvete, mnenja ali poročila o zadevah, povezanih s krizo;

(c) prispevajo k izmenjavi informacij in primerov dobre prakse, zlasti v zvezi s prostim pretokom blaga, storitev in oseb ter preprečevanjem različnih nacionalnih ukrepov, ki bi lahko povzročili čezmejne omejitve.

2. Komisija in Odbor pri izvajanju te uredbe upoštevata rezultate sektorskega dialoga in partnerstev iz odstavka 1 ter vse ustrezne prispevke deležnikov v skladu z navedenim odstavkom.

Člen 8

Uradi za zvezo

1. Vsaka država članica imenuje centralni urad za zvezo.

2. Centralni urad za zvezo je pristojen za stike, usklajevanje in izmenjavo informacij z:

(a) centralnimi uradi za zvezo drugih držav članic in uradom za zvezo na ravni Unije iz odstavka 4;

(b) ustreznimi pristojnimi organi te države članice, zlasti nacionalnimi enotnimi kontaktnimi točkami iz člena 24.

3. Da bi opravljal naloge na podlagi te uredbe, centralni urad za zvezo države članice zbere prispevke ustreznih pristojnih organov te države članice.

4. Komisija imenuje urad za zvezo na ravni Unije.

5. Urad za zvezo na ravni Unije je pristojen za usklajevanje in izmenjavo informacij, vključno z v krizi pomembnimi informacijami, s centralnimi uradi za zvezo držav članic za namene upravljanja previdnostnega načina in načina za izredne razmere na notranjem trgu.

NASLOV II

KONTINGENČNO NAČRTOVANJE ZA NOTRANJI TRG

Člen 9

Kontingenčni okvir

1. Komisija lahko ob ustreznem upoštevanju mnenja Odbora in prispevkov ustreznih organov na ravni Unije sprejme izvedbeni akt za določitev natančne ureditve kontingenčnega okvira v zvezi s pripravljenostjo na krize, sodelovanjem, izmenjavo informacij in kriznim komuniciranjem za namene previdnostnega načina in načina za izredne razmere na notranjem trgu. V tem izvedbenem aktu so določene podrobne ureditve za:

(a) sodelovanje med pristojnimi organi držav članic in pristojnimi organi na ravni Unije v previdnostnem načinu in načinu za izredne razmere na notranjem trgu;

(b) varno izmenjavo informacij ter

(c) usklajen pristop h kriznemu komuniciranju v previdnostnem načinu in načinu za izredne razmere na notranjem trgu v odnosu do javnosti z usklajevalno vlogo Komisije.

2. Izvedbeni akt iz odstavka 1 se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 45(2).

3. Komisija in države članice zagotovijo ureditve za pravočasno sodelovanje in varno izmenjavo informacij med Komisijo, ustreznimi organi na ravni Unije in državami članicami glede:

(a) seznama pristojnih organov držav članic, centralnih uradov za zvezo, imenovanih v skladu s členom 8, in enotnih kontaktnih točk iz člena 24, vključno z njihovimi kontaktnimi podatki, dodeljenimi vlogami in odgovornostmi v previdnostnem načinu in načinu za izredne razmere na notranjem trgu na podlagi te uredbe v skladu z nacionalno zakonodajo;

(b) posvetovanja predstavnikov gospodarskih subjektov, vključno z MSP, o njihovih pobudah in ukrepih za blažitev morebitnih kriz na notranjem trgu in odzivanje nanje.

(c) posvetovanja s socialnimi partnerji o posledicah njihovih pobud in ukrepov za ublažitev morebitne krize in odzivanje nanjo za prosto gibanje delavcev;

(d) sodelovanja na tehnični ravni v previdnostnem načinu in načinu za izredne razmere na notranjem trgu;

(e) obveščanja o tveganjih in izrednih razmerah, pri čemer ima Komisija usklajevalno vlogo, ob upoštevanju obstoječih struktur.

4. Komisija lahko za zagotovitev delovanja okvira, vzpostavljenega v skladu z odstavkom 1, z državami članicami izvaja stresne teste, simulacije ter preglede med izvajanjem in po njem ter ustreznim organom na ravni Unije in državam članicam predlaga, naj okvir po potrebi posodobijo.

5. Da bi spodbudila in olajšala prosti pretok blaga in storitev v načinu za izredne razmere na notranjem trgu, Komisija pomaga državam članicam pri usklajevanju prizadevanj za opredelitev enotnih digitalnih obrazcev za namene prijave, registracije ali odobritve dejavnosti, ki se izvajajo med državami članicami.

Člen 10

Prostovoljni krizni protokoli

1. Odbor lahko Komisiji priporoči, naj začne pripravljati prostovoljne krizne protokole za reševanje kriz v načinu za izredne razmere na notranjem trgu.

2. Komisija spodbuja gospodarske subjekte pri pripravi teh prostovoljnih kriznih protokolov in jo olajšuje. Gospodarski subjekti se lahko prostovoljno odločijo, ali bodo sodelovali v prostovoljnih kriznih protokolih.

3. Prostovoljni krizni protokoli določajo:

(a) posebne parametre motenj, ki naj bi jih prostovoljni krizni protokol obravnaval, in cilje, za katere si prizadeva;

(b) vloge vseh udeležencev v okviru prostovoljnega kriznega protokola in pripravljalne ukrepe, ki jih morajo uvesti, ko bo aktiviran način za izredne razmere na notranjem trgu za ublažitev krize in odzivanje nanjo;

(c) jasen postopek za določitev trenutka aktivacije in obdobja, v katerem je treba sprejeti ukrepe po aktivaciji kriznega protokola;

(d) ukrepe za ublažitev morebitnih kriz v okviru načina za izredne razmere na notranjem trgu in odzivanje nanje, pri čemer se sprejmejo le ukrepi, ki so nujno potrebni za odpravo teh razmer.

4. Komisija v pripravo prostovoljnih kriznih protokolov po potrebi vključi organe držav članic ter organe, urade in agencije Unije. Kadar je potrebno in ustrezno, lahko Komisija vključi tudi organizacije civilne družbe ali druge ustrezne organizacije.

Člen 11

Usposabljanja in simulacije

1. Komisija pripravi in redno organizira usposabljanja o krizni pripravljenosti, usklajevanju, sodelovanju in izmenjavi informacij za osebje centralnih uradov za zvezo. Organizira simulacije, ki vključujejo osebje centralnih uradov za zvezo iz vseh držav članic, na podlagi morebitnih scenarijev izrednih razmer na notranjem trgu.

2. Komisija predvsem pripravi in vodi program usposabljanja, ki temelji na izkušnjah, pridobljenih v prejšnjih krizah, vključno z vidiki celotnega cikla obvladovanja izrednih razmer, da se zagotovi hiter odziv na krize v previdnostnem načinu ali načinu za izredne razmere na notranjem trgu. Program lahko zajema zlasti naslednje:

(a) spremljanje, analiziranje in ocenjevanje vseh ustreznih ukrepov za olajšanje prostega pretoka blaga, storitev in oseb;

(b) spodbujanje izvajanja dobre prakse na nacionalni ravni in ravni Unije ter po potrebi primerov dobre prakse, ki so jih razvile države zunaj Unije in mednarodne organizacije;

(c) razvoj smernic za razširjanje znanja in izvajanje različnih nalog na nacionalni ter po potrebi regionalni in lokalni ravni;

(d) spodbujanje uporabe ustreznih novih tehnologij in digitalnih orodij za odzivanje na izredne razmere na notranjem trgu.

3. Komisija razvije in da na voljo programe usposabljanja in gradivo za deležnike, vključno z gospodarskimi subjekti. Komisija lahko po potrebi povabi deležnike k sodelovanju pri usposabljanju in simulacijah.

4. Komisija lahko na zahtevo države članice ponudi nasvete in podporo pri ukrepih za pripravljenost na krize in odzivanje nanje, pri čemer zlasti upošteva potrebe in interese te države članice.

Člen 12

Stresni testi

1. Komisija izvaja in usklajuje stresne teste, vključno s simulacijami, katerih cilj je predvideti krizo na notranjem trgu in se nanjo pripraviti, ter pri tem upošteva mnenje Odbora.

2. Komisija zlasti:

(a) razvija scenarije in parametre v določenem sektorju, ki zajemajo posebna tveganja krize, da se oceni morebitni učinek na prosti pretok blaga, storitev in oseb v tem sektorju;

(b) olajšuje in spodbuja razvoj strategij za pripravljenost na izredne razmere;

(c) v sodelovanju z vsemi udeleženimi akterji po izvedbi stresnih testov opredeli ukrepe za zmanjšanje tveganja.

3. Komisija za opredelitev specifičnega sektorja iz odstavka 2, točka (a), v sodelovanju z odborom uporabi vsa obstoječa orodja, ki jih ima na voljo, vključno z evidentiranjem.

4. Komisija redno izvaja stresne teste ter vsaj enkrat na dve leti na ravni Unije. Pri tem k sodelovanju pri simulacijah povabi osebje centralnih uradov za zvezo iz vseh držav članic. Povabi lahko tudi druge ustrezne akterje, ki sodelujejo pri preprečevanju izrednih razmer na notranjem trgu ter pripravljenosti in odzivanju nanje, ter jih povabi k prostovoljnemu sodelovanju.

5. Komisija lahko na zahtevo dveh ali več držav članic izvede stresne teste na določenih geografskih območjih ali obmejnih regijah v teh državah članicah.

6. Komisija rezultate stresnih testov, opravljenih na podlagi tega člena, sporoči Odboru in objavi poročilo o njih.

Člen 13

Ad hoc opozorila za zgodnje opozarjanje

1. Centralni urad za zvezo države članice brez nepotrebnega odlašanja obvesti Komisijo in centralne urade za zvezo drugih držav članic o vseh pomembnih incidentih.

2. Centralni uradi za zveze in vsi ustrezni pristojni organi držav članic v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom, ki je skladno s pravom Unije, sprejmejo vse potrebne ukrepe za to, da se informacije iz odstavka 1 obravnavajo tako, da se pri tem spoštuje njihova zaupnost, zagotavljata varnost in javni red Unije ali držav članic ter zagotavlja varnost in ščitijo gospodarski interesi zadevnih gospodarskih subjektov.

3. Da bi centralni urad za zveze države članice ugotovil, ali bi bilo treba za incidente izdati opozorilo iz odstavka 1, upošteva:

(a) tržni položaj ali število gospodarskih subjektov, ki jih je prizadel incident;

(b) trajanje ali predvideno trajanje incidenta;

(c) geografsko območje in delež notranjega trga, ki ga je prizadel incident in njegovi čezmejni učinki, pa tudi njegov učinek na posebej ranljiva ali izpostavljena geografska območja, kot so najbolj oddaljene regije, ter

(d) učinek teh incidentov na nerazpršljivo in nezamenljivo blago.

NASLOV III

PREVIDNOST NA NOTRANJEM TRGU

POGLAVJE I

Previdnostni način na notranjem trgu

Člen 14

Merila za aktiviranje

1. Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja Odbora meni, da so izpolnjeni pogoji iz člena 3, točka 2, predlaga Svetu, naj aktivirata previdnostni način na notranjem trgu. Svet lahko previdnostni način na notranjem trgu aktivira z izvedbenim aktom Sveta. Trajanje aktiviranja se navede v izvedbenem aktu in je določeno na največ šest mesecev. Tak izvedbeni akt vsebuje:

(a) oceno potencialnega učinka krize na prosti pretok blaga, storitev in oseb, vključno z delavci, na notranjem trgu in na njegove dobavne verige;

(b) seznam zadevnega blaga in storitev ključnega pomena; ter

(c) previdnostne ukrepe, ki jih je treba sprejeti, vključno z utemeljitvijo nujnosti in sorazmernosti takih ukrepov.

2. Komisija in Svet pri ocenjevanju, ali so izpolnjeni pogoji iz člena 3, točka 2, da bi ugotovila, ali je treba aktivirati previdnostni način na notranjem trgu, upoštevata vsaj naslednja merila:

(a) predvideni čas preden se grožnja, da bo prišlo do krize, stopnjuje v krizo na notranjem trgu;

(b) število ali tržni položaj gospodarskih subjektov, ki jih bo kriza predvidoma prizadela;

(c) obseg, v katerem bo kriza predvidoma vplivala na blago in storitve ključnega pomena; ter

(d) geografsko območje, ki ga bo kriza predvidoma prizadela, zlasti vpliv na obmejne in najbolj oddaljene regije.

Člen 15

Podaljšanje in deaktiviranje

1. V primeru, da Komisija meni, da so razlogi za aktiviranje previdnostnega načina v skladu s členom 14(1) še naprej veljavni, ob upoštevanju mnenja Odbora predlaga Svetu, naj podaljša previdnostni način na notranjem trgu. Glede na nujne in izjemne spremembe okoliščin si Komisija po najboljših močeh prizadeva to storiti najpozneje 30 dni pred iztekom obdobja, za katero je bil aktiviran previdnostni način na notranjem trgu. Svet lahko na podlagi tega predloga previdnostni način na notranjem trgu z izvedbenim aktom podaljša vsakokrat za največ šest mesecev.

2. Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja Odbora ugotovi, da pogoji iz člena 3, točka 2, niso več izpolnjeni, in sicer glede nekaterih ali vseh previdnostnih ukrepov ali za določeno ali vse blago in storitve ključnega pomena, Svetu predlaga, naj v celoti ali delno deaktivira previdnostni način na notranjem trgu. Svet lahko na podlagi tega predloga z izvedbenim aktom deaktivira previdnostni način na notranjem trgu.

POGLAVJE II

Previdnostni ukrepi

Člen 16

Spremljanje

1. Kadar se aktivira previdnostni način v skladu s členom 14, pristojni organi držav članic spremljajo dobavne verige blaga in storitev ključnega pomena ter prosti pretok oseb, tudi delavcev, vključenih v proizvodnjo in dobavo tega blaga in storitev.

2. Komisija zagotovi standardizirana in varna elektronska sredstva za zbiranje informacij, pridobljenih s spremljanjem iz odstavka 1, in obdelavo teh informacij v zbirni obliki. Brez poseganja v nacionalno pravo, ki v skladu s pravom Unije zahteva zaupno obravnavanje zbranih informacij, vključno s poslovnimi skrivnostmi, se zagotovi zaupnost poslovno občutljivih informacij in informacij v zvezi z varnostjo in javnim redom Unije ali držav članic.

3. Kadar je to mogoče, države članice vzpostavijo, posodabljajo in vodijo seznam ustreznih gospodarskih subjektov s sedežem na njihovem nacionalnem ozemlju, ki poslujejo vzdolž dobavnih verig blaga in storitev ključnega pomena. Vsebina tega seznama je vedno zaupna.

4. Pristojni organi držav članic na podlagi seznama, vzpostavljenega na podlagi odstavka 3, kadar ni mogoče pridobiti informacij iz drugih virov, na najbolj ustrezne gospodarske subjekte vzdolž dobavnih verig blaga in storitev ključnega pomena, ki poslujejo na njihovem nacionalnem ozemlju, naslovijo zahteve za prostovoljno posredovanje informacij. V takih zahtevah se zlasti navede, katere informacije o dejavnikih, ki vplivajo na razpoložljivost opredeljenega blaga in storitev ključnega pomena, se zahtevajo. Naslovljeni gospodarski subjekt zahtevane informacije predloži prostovoljno v skladu s pravili Unije o konkurenci, ki veljajo za izmenjavo informacij. Pristojni organi držav članic ustrezne ugotovitve brez odlašanja posredujejo Komisiji in Odboru prek ustreznega centralnega urada za zveze.

5. Pristojni organi držav članic ustrezno upoštevajo upravno breme gospodarskih subjektov in zlasti MSP, ki je lahko povezano z zahtevami za informacije, ter zagotovijo, da je tako upravno breme čim manjše in da se spoštuje zaupnost informacij.

6. Komisija na podlagi informacij, zbranih z dejavnostmi spremljanja, ki se izvajajo v skladu z odstavkom 1, Odboru predloži poročilo o zbirnih ugotovitvah.

7. Komisija lahko Odbor pozove, naj razpravlja o zbirnih ugotovitvah in obetih za prihodnji razvoj na podlagi informacij, ki jih države članice pridobijo na podlagi odstavkov 1 in 4 v zvezi s spremljanjem dobavnih verig blaga in storitev ključnega pomena, ter v tem primeru zagotovi zaupnost in spoštuje poslovno občutljivost zadevnih informacij.

8. Komisija lahko z državami članicami deli tudi ustrezne informacije, pridobljene z drugimi sredstvi ali sistemi za spremljanje.

NASLOV IV

IZREDNE RAZMERE NA NOTRANJEM TRGU

POGLAVJE I

Način za izredne razmere na notranjem trgu

Člen 17

Merila za aktiviranje

1. Komisija in Svet pri ocenjevanju, ali so izpolnjeni pogoji iz člena 3, točka 3, za določitev potrebe po aktiviranju načina za izredne razmere na notranjem trgu, na podlagi konkretnih in zanesljivih dokazov ocenita, ali kriza ustvarja eno ali več ovir za prosti pretok blaga, storitev ali oseb, ki vplivajo na vsaj en sektor ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti na notranjem trgu.

Kadar kriza povzroči motnje delovanja dobavnih verig, Komisija in Svet poleg meril iz prvega pododstavka ocenita, ali je blago ali storitve mogoče razpršiti ali zamenjati oziroma ali je zadevne delavce mogoče nadomestiti.

2. Pri uporabi odstavka 1 Komisija in Svet upoštevata zlasti naslednje kazalnike:

(a) število pomembnih incidentov, priglašenih na podlagi člena 13(1);

(b) dejstvo, da je kriza sprožila aktiviranje česar koli od naslednjega:

(i) ustrezen mehanizem Sveta za odzivanje na krizo, vključno z IPCR;

(ii) mehanizem Unije na področju civilne zaščite ali

(iii) katerega koli **od** mehanizmov, vzpostavljenih v okviru EU za zdravstveno varnost, vključno z okvirom za izredne razmere, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2022/2372;

(c) oceno števila ali tržnega položaja gospodarskih subjektov in povpraševanja na trgu zanje ter oceno števila uporabnikov, ki so odvisni od motenega sektorja ali sektorjev notranjega trga za zagotavljanje zadevnega blaga ali storitev;

(d) oceno vrst blaga in storitev ali števila oseb, vključno z delavci, ki jih je prizadela kriza;

(e) stopnjo in trajanje učinkov ali morebitnih učinkov krize na ključne družbene funkcije in gospodarske dejavnosti, okolje in javno varnost;

(f) dejstvo, da gospodarski subjekti, ki jih je prizadela kriza, niso bili sposobni v razumnem času prostovoljno zagotoviti rešitve za določene vidike krize;

(g) geografska območja, vključno z obmejnimi in najbolj oddaljenimi regijami, ki jih je in bi jih lahko prizadela kriza, vključno z morebitnimi čezmejnimi učinki na delovanje dobavnih verig, ki so nujne za ohranjanje ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti na notranjem trgu;

(h) pomen prizadetih gospodarskih subjektov pri ohranjanju zadostne ravni dobave blaga ali storitev ob upoštevanju razpoložljivosti alternativnih načinov za zagotavljanje tega blaga ali storitev, ter

(i) neobstoj ali pomanjkanje nadomestkov za blago ali storitve.

Člen 18

Aktiviranje

1. Način za izredne razmere na notranjem trgu se aktivira le, če so izpolnjena merila iz člena 17(1).

2. Način za izredne razmere na notranjem trgu se lahko aktivira, ne da bi bil za isto blago ali storitve prej aktiviran previdnostni način na notranjem trgu.

Aktiviranje načina za izredne razmere na notranjem trgu za določeno blago in storitve ne preprečuje aktiviranja ali nadaljnje uporabe previdnostnega načina na notranjem trgu ter uporabe previdnostnih ukrepov iz člena 16 za isto blago in storitve. Kadar je bil prej aktiviran previdnostni način na notranjem trgu, ga lahko način za izredne razmere na notranjem trgu delno ali v celoti nadomesti.

3. Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja Odbora meni, da obstajajo izredne razmere na notranjem trgu, Svetu predlaga, naj Svet aktivira način za izredne razmere na notranjem trgu, in po potrebi sprejme seznam v krizi pomembnega blaga in storitev.

4. Svet lahko na podlagi predloga Komisije aktivira način za izredne razmere na notranjem trgu in po potrebi sprejme seznam v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev ali obojega z izvedbenim aktom Sveta. Trajanje aktiviranja se navede v izvedbenem aktu in je določeno na največ šest mesecev. Seznam v krizi pomembnega blaga in storitev se lahko na podlagi predloga Komisije spremeni z izvedbenim aktom Sveta.

Člen 19

Podaljšanje in deaktiviranje

1. V primeru, da Komisija meni, da so razlogi za aktiviranje načina za izredne razmere na notranjem trgu na podlagi člena 17(1) še naprej veljavni, ob upoštevanju mnenja Odbora predlaga Svetu, naj podaljša način za izredne razmere na notranjem trgu. Glede na nujne in izjemne spremembe okoliščin si Komisija po najboljših močeh prizadeva to storiti najpozneje 30 dni pred iztekom obdobja, za katero je bil aktiviran način za izredne razmere na notranjem trgu. Svet lahko na podlagi tega predloga način za izredne razmere na notranjem trgu z izvedbenim aktom Sveta podaljša vsakokrat za največ šest mesecev.

2. Kadar ima Odbor konkretne in zanesljive dokaze, da bi bilo treba način za izredne razmere na notranjem trgu deaktivirati, lahko o tem oblikuje mnenje in ga posreduje Komisiji. Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja Odbora meni, da izredne razmere na notranjem trgu ne obstajajo več, Svetu brez odlašanja predlaga, naj deaktivirata način za izredne razmere na notranjem trgu.

3. Ukrepi, sprejeti v skladu s členi 27 do 35, se prenehajo uporabljati ob deaktiviranju načina za izredne razmere na notranjem trgu.

POGLAVJe II

Prosti pretok v izrednih razmerah na notranjem trgu

Oddelek I

Ukrepi za omogočanje prostega pretoka

Člen 20

Omejitve prostega pretoka v načinu za izredne razmere na notranjem trgu

1. Brez poseganja v člen 21 države članice pri sprejemanju in uporabi nacionalnih ukrepov za odzivanje na izredne razmere na notranjem trgu zagotovijo, da so taki ukrepi skladni s pravom Unije, tudi v zvezi z nediskriminacijo, upravičenostjo in sorazmernostjo.

2. Države članice zlasti zagotovijo, da se ukrepi iz odstavka 1 odpravijo takoj, ko niso več utemeljeni ali sorazmerni.

3. Države članice zagotovijo, da morebitna zahteva, naložena državljanom ali gospodarskim subjektom, ne sme povzročiti neustreznega ali nepotrebnega upravnega bremena.

4. Države članice zagotovijo, da so vsi prizadeti državljani in deležniki, vključno z delavci in ponudniki storitev, jasno in nedvoumno obveščeni o ukrepih, ki omejujejo prosti pretok blaga, storitev in oseb, pred začetkom njihove veljavnosti. Prav tako zagotovijo neprekinjen dialog z deležniki, tudi komunikacijo s socialnimi partnerji in mednarodnimi partnerji.

Člen 21

Prepovedane omejitve pravice do prostega pretoka v izrednih razmerah na notranjem trgu

Države članice se v načinu za izredne razmere na notranjem trgu in pri odzivanju na izredne razmere na notranjem trgu vzdržijo uvedbe česar koli od naslednjega:

(a) kakršnih koli ukrepov, ki niso časovno omejeni;

(b) prepovedi izvoza znotraj Unije ali ukrepov z enakovrednim učinkom v krizi pomembnega blaga ali storitev ali prepovedi tranzita v krizi pomembnega blaga ali ukrepov z enakovrednim učinkom;

(c) ukrepov, ki omejujejo izvoz blaga znotraj Unije, ali ukrepov z enakovrednim učinkom ali ukrepov, ki omejujejo čezmejno zagotavljanje ali prejemanje storitev, kadar te omejitve povzročijo kar koli od naslednjega:

   (i) motnje v dobavnih verigah v krizi pomembnega blaga in storitev ali

   (ii) pomanjkanja ali povečanje pomanjkanj takega blaga in storitev na notranjem trgu;

(d) ukrepov, ki povzročajo diskriminacijo med upravičencev do prostega gibanja na podlagi prava Unije, ki temelji na državljanstvu ali – v primeru podjetij – lokaciji njihovega statutarnega sedeža, osrednje uprave ali glavne poslovne enote;

(e) ukrepov, ki upravičencem do prostega gibanja na podlagi prava Unije odrekajo naslednje: pravico do vstopa na ozemlje njihove države članice državljanstva ali prebivališča; pravico do odhoda z ozemlja države članice za potovanje v njihovo državo članico državljanstva ali prebivališča ali pravico do tranzita skozi državo članico za dostop do njihove države članice državljanstva ali prebivališča;

(f) ukrepov, ki prepovedujejo poslovna potovanja, povezana z raziskavami in razvojem, proizvodnjo, dajanjem na trg ali povezanimi inšpekcijskimi pregledi in vzdrževanjem v krizi pomembnega blaga;

(g) ukrepov, ki prepovedujejo potovanja med državami članicami iz nujnih družinskih razlogov, kadar je tako potovanje dovoljeno v državi članici, ki je uvedla tak ukrep;

(h) ukrepov, ki za ponudnike storitev, predstavnike podjetij in delavce uvajajo omejitve potovanj, ki jim preprečujejo potovanje med državami članicami, da bi imeli dostop do svojega kraja dejavnosti ali delovnega mesta, kadar v državi članici, ki uvaja tak ukrep, takih omejitev potovanj ni;

(i) ukrepov, s katerimi se uvajajo omejitve, ki preprečujejo:

(i) potovanja ponudnikov v krizi pomembnih storitev, predstavnikov podjetij in delavcev, vključenih v proizvodnjo v krizi pomembnega blaga ali zagotavljanje v krizi pomembnih storitev, ali delavcev civilne zaščite ali

(ii) prevoz opreme oseb iz točke (i) v kraj njihove dejavnosti.

Člen 22

Blažitveni ukrepi za prosti pretok oseb

1. Komisija lahko v načinu za izredne razmere na notranjem trgu in za olajšanje prostega gibanja oseb iz člena 21, točke (f) do (i), z izvedbenimi akti sprejme upravne dogovore ali državam članicam zagotovi digitalna orodja za lažjo identifikacijo kategorij oseb in preverjanje dejstev iz navedenih določb s strani držav članic v sodelovanju z drugimi zadevnimi državami članicami in Komisijo.

2. Kadar Komisija v načinu za izredne razmere na notranjem trgu ugotovi, da so države članice vzpostavile predloge potrdil, da posameznik ali gospodarski subjekt izpolnjuje splošne zahteve, določene v nacionalnih ukrepih za izredne razmere, in meni, da uporaba različnih predlog v vsaki državi članici ovira prosti pretok teh posameznikov ali gospodarskih subjektov in njihove opreme, lahko Komisija z izvedbenimi akti izda predloge, ki jih lahko države članice uporabljajo prostovoljno.

3. Brez poseganja v ustrezno pravo Unije ter veljavno nacionalno pravo in postopke države članice dajo prednost postopkom prijave, registracije ali odobritve v zvezi s ponudniki v krizi pomembnih storitev.

4. Komisija opredeli kategorije oseb, vključenih v proizvodnjo ali dobavo v krizi pomembnega blaga in storitev, za katere je treba olajšati prosti pretok, z določitvijo predlog z izvedbenimi akti po posvetovanju z Odborom, ki jih lahko države članice prostovoljno uporabljajo.

5. Izvedbeni akti iz odstavkov 1, 2 in 4 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 45(2). V ustrezno utemeljenih izredno nujnih primerih v zvezi z učinkom krize na notranji trg Komisija v skladu s postopkom iz člena 45(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

6. Komisija informacije o ukrepih za zmanjšanje tveganja, ki jih je sprejela na podlagi tega člena, objavi na namenskem spletnem mestu.

Oddelek II

Preglednost in upravna pomoč

Člen 23

Preglednost

1. Kadar je aktiviran način za izredne razmere na notranjem trgu v skladu s členom 18(4), države članice Komisiji in drugim državam članicam prek urada za zvezo na ravni Unije brez odlašanja in po njihovem sprejetju sporočijo besedilo vseh ukrepov za izredne razmere, sprejetih v odziv na krizo. Ta obveznost se uporablja le, kadar ti ukrepi uvajajo omejitve

uresničevanja pravice do prostega gibanja oseb med državami članicami in zanje še ne velja obveznost obveščanja ali priglasitve, določena v drugi zakonodaji Unije. Takšna sporočila vključujejo:

(a) razloge za take ukrepe, vključno z razlogi, ki dokazujejo, da so ukrepi upravičeni in sorazmerni, ter vse osnovne znanstvene ali druge podatke, ki podpirajo njihovo sprejetje;

(b) področje uporabe takih ukrepov;

(c) datum sprejetja in datum začetka uporabe ter trajanje teh ukrepov.

2. Države članice lahko Komisiji in drugim državam članicam prek urada za zvezo na ravni Unije pred njihovim sprejetjem sporočijo osnutek besedila vseh ukrepov iz odstavka 1, skupaj z informacijami iz točk (a) do (c) odstavka 1.

3. Sporočilo iz odstavka 2 državam članicam ne preprečuje sprejetja zadevnih ukrepov.

4. Države članice javnosti in hkrati Komisiji čim prej zagotovijo jasne, celovite in pravočasne informacije, ki pojasnjujejo ukrepe iz odstavka 1.

5. Komisija usklajuje izmenjavo informacij med državami članicami in na podlagi informacij, prejetih na podlagi tega člena, na namenskem spletnem mestu, ki je na voljo v vseh uradnih jezikih institucij Unije, objavi ustrezne informacije o morebitnih omejitvah uresničevanja pravice do prostega gibanja, vključno z informacijami o področju uporabe in trajanju zadevnih nacionalnih ukrepov, ter po možnosti informacije v realnem času. Namensko spletno mesto lahko vključuje interaktivni zemljevid z ustreznimi informacijami o navedenih omejitvah v realnem času.

6. Komisija da informacije, prejete na podlagi odstavkov 1, 2 in 4, na voljo Odboru.

7. Informacije iz odstavkov 1, 2 in 4 se posredujejo prek varnega orodja, ki ga zagotovi Komisija.

Člen 24

Enotne kontaktne točke v državi članici

1. Vsaka država članica upravlja nacionalno enotno kontaktno točko, ki državljanom, potrošnikom, gospodarskim subjektom in delavcem ter njihovim predstavnikom zagotavlja:

(a) pomoč pri zahtevanju in pridobivanju informacij o nacionalnih omejitvah prostega pretoka blaga, storitev, oseb in delavcev, uvedenih v načinu za izredne razmere na notranjem trgu;

(b) pomoč pri izvajanju katerih koli kriznih postopkov in formalnosti na nacionalni ravni, ki so bili vzpostavljeni zaradi aktiviranega načina za izredne razmere na notranjem trgu.

2. Države članice zagotovijo, da lahko državljani, potrošniki, gospodarski subjekti in delavci ter njihovi predstavniki na svojo zahtevo in prek ustrezne enotne kontaktne točke od pristojnih organov prejmejo informacije o načinu, kako se zadevni nacionalni ukrepi za odzivanje na krizo na splošno razlagajo in uporabljajo. Take informacije po potrebi vključujejo navodila po posameznih korakih. Te informacije se navedejo jasno, razumljivo in nedvoumno. Biti morajo lahko dostopne na daljavo in po elektronski poti ter posodobljene.

3. Države članice omogočijo tudi dostop do informacij iz odstavka 1 v uradnem jeziku institucij Unije, ki ga dobro razume največje možno število čezmejnih uporabnikov, in si po najboljših močeh prizadevajo zagotoviti take informacije v drugih uradnih jezikih institucij Unije, pri čemer posebno pozornost namenijo razmeram in potrebam obmejnih regij.

Člen 25

Enotna kontaktna točka na ravni Unije

1. Komisija vzpostavi in upravlja enotno kontaktno točko na ravni Unije.

2. Enotna kontaktna točka na ravni Unije:

(a) zagotavlja državljanom, potrošnikom, gospodarskim subjektom, delavcem in njihovim predstavnikom pomoč pri zahtevanju in pridobivanju informacij o ukrepih za odzivanje na krizo na ravni Unije, ki so pomembni ali vplivajo na izvajanje prostega pretoka blaga, storitev in oseb, vključno z delavci, v načinu za izredne razmere na notranjem trgu;

(b) zagotavlja državljanom, potrošnikom, gospodarskim subjektom, delavcem in njihovim predstavnikom pomoč pri izvajanju katerih koli kriznih postopkov in formalnosti, ki so bili vzpostavljeni na ravni Unije zaradi aktiviranega načina za izredne razmere na notranjem trgu;

(c) pripravi in objavi seznam vseh nacionalnih kriznih ukrepov in nacionalnih kontaktnih točk.

3. Enotni kontaktni točki na ravni Unije se dodelijo zadostni človeški in finančni viri.

POGLAVJE III

Ukrepi za odzivanje na izredne razmere na notranjem trgu

Oddelek I

Zahteve za informacije, nujni postopki na podlagi zakonodaje Unije o proizvodih in prednostne zahteve

Člen 26

Zahteva za dvotirno aktivacijo

1. Komisija sprejme ukrepe iz tega oddelka samo, kadar je aktiviran način za izredne razmere na notranjem trgu in je Svet pripravil seznam v skladu s členom 18(4).

2. V izvedbenem aktu, s katerim je uveden ukrep na podlagi tega oddelka, se iz v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev jasno in izrecno opredeli tiste, za katere se tak ukrep uporablja. Ta ukrep se uporablja le v načinu za izredne razmere na notranjem trgu.

Člen 27

Zahteve gospodarskim subjektom za informacije

1. Komisija lahko ustrezne gospodarske subjekte v dobavnih verigah v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev pozove, naj prostovoljno v določenem roku zagotovijo specifične informacije v naslednjih okoliščinah:

(a) obstaja hudo pomanjkanje v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev ali neposredna grožnja tega pomanjkanja;

(b) so zahtevane informacije nujno potrebne za oceno, ali je s katerim od ukrepov iz člena 28 ali členov 34 do 39 mogoče zmanjšati takšno pomanjkanje ali neposredno grožnjo tega pomanjkanja;

(c) informacije, zagotovljene prek Odbora ali pridobljene z drugimi sredstvi od držav članic v kontingenčni fazi ali v previdnostnem načinu na notranjem trgu, ne zadostujejo; ter

(d) Komisija ne more pridobiti takih informacij iz drugih virov.

Komisija po posvetovanju z Odborom oceni obstoj pogojev iz prvega pododstavka.

2. Komisija lahko z izvedbenim aktom zahteva informacije, v primeru da:

(a) se Komisiji v roku, določenem v skladu z odstavkom 1, prostovoljno ne predložijo nobene informacije; ali

(b) informacije, ki jih Komisija prejme s prostovoljnim zagotavljanjem informacij na podlagi odstavka 1 ali iz katerih koli drugih virov, ki so na voljo v kontingenčni fazi ali v previdnostnem načinu na notranjem trgu, še vedno ne zadostujejo za oceno, ali bi uvedba ukrepov iz člena 28 ali členov 34 do 39 zmanjšala resno pomanjkanje v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev ali neposredno grožnjo takega pomanjkanja in ali bi bilo treba sprejeti kakršne koli take ukrepe.

3. Komisija pred sprejetjem izvedbenega akta iz odstavka 2 in ob upoštevanju mnenja Odbora:

(a) oceni nujnost in sorazmernost take zahteve za informacije za doseganje ciljev iz odstavka 1, točka (b); ter

(b) ustrezno upošteva upravno breme, ki bi ga taka zahteva lahko povzročila zadevnim gospodarskim subjektom, zlasti MSP, in ustrezno določi rok za predložitev informacij.

4. Zahteve za informacije iz odstavkov 1 in 2 so omejene na ciljno usmerjene informacije:

(a) v zvezi s proizvodnimi zmogljivostmi in morebitnimi obstoječimi zalogami v krizi pomembnega blaga v proizvodnih obratih v Uniji ali v državah zunaj Unije, ki jih ustrezen gospodarski subjekt upravlja, s katerimi sklepa pogodbe ali od katerih kupuje zadevno blago, pri čemer se dosledno upoštevajo poslovne skrivnosti;

(b) o časovnem razporedu, kadar je na voljo, pričakovanega obsega proizvodnje v krizi pomembnega blaga v proizvodnih obratih v Uniji in državah zunaj Unije, ki jih ustrezen gospodarski subjekt upravlja ali s katerimi sklepa pogodbe, za naslednje tri mesece po prejemu zahteve za informacije;

(c) o vseh zadevnih motnjah ali pomanjkanjih v dobavnih verigah v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev.

5. Izvedbeni akt, ki določa, da Komisija od gospodarskih subjektov zahteva informacije na podlagi odstavka 2:

(a) opredeli v krizi pomembno blago in storitve, ki so pomembni za zahtevo za informacije;

(b) določi ustrezne gospodarske subjekte, ki delujejo vzdolž dobavnih verig v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev in na katere se nanaša zahteva za informacije;

(c) opredeli zahtevane informacije, po potrebi vključno z zagotovitvijo predloge z vprašanji, ki bi se lahko naslovila na posamezne ustrezne gospodarske subjekte;

(d) dokaže obstoj izjemne potrebe iz odstavka 1, točka (b), za katero se zahtevajo informacije, in vključi oceno iz odstavka 3, točka (a);

(e) pojasni namen zahteve, predvideno uporabo zahtevanih informacij in trajanje te uporabe, ter

(f) navede obdobje, v katerem lahko gospodarski subjekt od Komisije zahteva spremembo zahteve.

Zahteva za informacije, določena z izvedbenim aktom iz prvega pododstavka, je izražena v jasnem, jedrnatem in razumljivem jeziku ter upošteva varstvo poslovnih skrivnosti in prizadevanja gospodarskega subjekta, da se informacije dajo na voljo prostovoljno, zlasti če gre za MSP.

6. Komisija po tem, ko zahteva informacije od gospodarskih subjektov z izvedbenim aktom na podlagi odstavka 2, na vsakega od zadevnih gospodarskih subjektov iz kategorij, ki so opredeljene v izvedbenem aktu, naslovi posamezni sklep, s katerim od njih zahteva, da predložijo informacije, opredeljene v izvedbenem aktu, ali razložijo, zakaj takih informacij ne

morejo predložiti. Komisija se po možnosti opira na ustrezno in razpoložljivo evidenco pomembnih gospodarskih subjektov, ki jo pripravijo države članice v skladu s členom 16(3). Prav tako lahko, kadar je to ustrezno, pridobi potrebne informacije o zadevnih gospodarskih subjektih od držav članic.

7. Sklepi Komisije, ki vsebujejo posamezne zahteve za informacije, sprejeti na podlagi odstavka 6, so ustrezno utemeljeni in sorazmerni glede obsega, narave in razčlenjenosti podatkov ter pogostosti dostopa do teh podatkov in potrebni za obvladovanje izrednih razmer.

Taki sklepi vsebujejo vse naslednje:

(a) sklic na izvedbeni akt iz odstavka 2, na katerem temeljijo;

(b) opis razmer s krizo povezanih hudih pomanjkanj ali neposredne nevarnosti takih pomanjkanj, iz katerih izhaja sklep;

(c) zaščitne ukrepe za varstvo osebnih podatkov v skladu s členom 42, za nerazkritje občutljivih poslovnih informacij, nerazkritje poslovnih skrivnosti in varstvo intelektualne lastnine iz odgovora v skladu s členom 43;

(d) informacije o možnosti izpodbijanja odločitve pred Sodiščem Evropske unije v skladu z zadevnim pravom Unije;

(e) razumen rok, ki ni daljši od 20 delovnih dni, v katerem je treba predložiti informacije ali utemeljitev zavrnitve predložitve takih informacij.

Komisija pri določanju roka iz točke (e) drugega pododstavka upošteva zlasti velikost zadevnega gospodarskega subjekta v smislu zaposlenih in napora, ki so potrebni za zbiranje informacij in njihovo dajanje na voljo.

Gospodarski subjekt lahko zahteva enkratno podaljšanje roka do dveh dni pred njegovim iztekom, če je tako podaljšanje potrebno zaradi resnosti razmer. Komisija na vsako tako zahtevo za podaljšanje roka odgovori v enem delovnem dnevu.

8. Kadar bi obdelava zahteve za informacije s strani gospodarskega subjekta lahko močno ovirala delovanje gospodarskega subjekta, lahko gospodarski subjekt zavrne predložitev zahtevanih informacij ter Komisiji sporoči razloge za tako zavrnitev. Komisija ne razkrije nobene zavrnitve za predložitev zahtevanih informacij ali razlogov za zavrnitev.

9. Komisija kopijo zahteve za informacije iz odstavkov 1 in 2 brez odlašanja pošlje ustreznemu pristojnemu organu države članice, na katere ozemlju se nahaja gospodarski subjekt. Če ta pristojni organ tako zahteva, Komisija informacije, ki jih je pridobila od posameznega gospodarskega subjekta, posreduje v skladu s pravom Unije.

10. Komisija po prejemu informacij na podlagi zahteve za informacije iz odstavkov 1 in 2:

(a) uporabi informacije samo na način, skladen z namenom, za katerega so se informacije zahtevale;

(b) kolikor je obdelava osebnih podatkov potrebna, poskrbi za izvajanje tehničnih in organizacijskih ukrepov, ki varujejo zaupnost in celovitost zahtevanih informacij, zlasti osebnih podatkov, ter ščitijo pravice in svoboščine posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki;

(c) izbriše informacije takoj, ko niso več potrebne za navedeni namen, ter gospodarski subjekt in ustrezni pristojni organ zadevne države članice brez nepotrebnega odlašanja obvesti o izbrisu informacij, razen če se arhiviranje informacij zahteva zaradi preglednosti v skladu z nacionalnim pravom.

11. Vsak zadevni gospodarski subjekt ali kdor koli, ki je ustrezno pooblaščen za zastopanje gospodarskega subjekta, zahtevane informacije predloži posamično v skladu s pravili Unije o konkurenci, ki veljajo za izmenjavo informacij.

12. Izvedbeni akti iz odstavka 2 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 45(2). V ustrezno utemeljenih izredno nujnih primerih v zvezi z učinkom krize na notranji trg Komisija v skladu s postopkom iz člena 45(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

13. Zahteve za informacije, izdane na podlagi tega člena, se ne nanašajo na informacije, katerih razkritje bi bilo v nasprotju z bistvenimi interesi držav članic na področju nacionalne varnosti.

Člen 28

Aktiviranje nujnih postopkov v ustrezni zakonodaji Unije o proizvodih

1. Kadar je z izvedbenim aktom Sveta, sprejetim na podlagi člena 18 te uredbe, aktiviran način za izredne razmere na notranjem trgu in obstaja pomanjkanje določenega v krizi pomembnega blaga, lahko Komisija z izvedbenimi akti aktivira nujne postopke iz pravnih aktov Unije, ki so bili spremenjeni z Uredbo (EU) 2024/2748 Evropskega parlamenta in Sveta ([55]) in Direktivo (EU) 2024/2749 Evropskega parlamenta in Sveta ([56]), kolikor zadeva to v krizi pomembno blago. V teh izvedbenih aktih je navedeno, za katero v krizi pomembno blago in nujne postopke velja aktiviranje, razlogi za tako aktiviranje in njegova sorazmernost ter trajanje takega aktiviranja.

2. Aktiviranje nujnih postopkov iz odstavka 1 se uporablja samo v času izrednih razmer na notranjem trgu.

3. Izvedbeni akti iz odstavka 1 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 45(2). V ustrezno utemeljenih izredno nujnih primerih v zvezi z učinkom krize na notranji trg Komisija v skladu s postopkom iz člena 45(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

Člen 29

Prednostne zahteve

1. Komisija lahko v izjemnih primerih po posvetovanju z državami članicami, kjer imajo gospodarski subjekti sedež, in ob kar največjem upoštevanju njihovih stališč naslovi zahtevo na enega ali več gospodarskih subjektov s sedežem v Uniji, naj sprejme in prednostno obravnava proizvodnjo ali dobavo v krizi pomembnega blaga (v nadaljnjem besedilu: prednostna zahteva), kadar:

(a) je prišlo do hudega in dolgotrajnega pomanjkanja v krizi pomembnega blaga, na katero se nanaša zahteva, ter

(b) proizvodnje ali dobave takega blaga ni mogoče doseči z drugimi ukrepi, določenimi v tej uredbi, vključno s tistimi iz člena 35 ali naslova V.

2. Komisija dokaže, da je izbira prejemnikov in upravičencev prednostnih zahtev iz tega člena nediskriminatorna in skladna s pravili Unije o konkurenci.

3. Komisija prednostne zahteve iz tega člena utemelji na objektivnih, dejanskih, merljivih in utemeljenih podatkih, ki kažejo, da je taka prednostna obravnava nujna za zagotovitev ohranjanja ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti na notranjem trgu, hkrati pa upošteva zakonite interese gospodarskega subjekta ter stroške in napor, potreben za morebitno spremembo proizvodnega zaporedja v dobavni verigi. Komisija v prednostni zahtevi izrecno navede, da lahko gospodarski subjekt to zahtevo zavrne.

4. Kadar gospodarski subjekt, na katerega je naslovljena prednostna zahteva iz odstavka 1, izrecno sprejme to zahtevo, Komisija sprejme izvedbeni akt, ki določa:

([55]) Uredba (EU) 2024/2748 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2024 o spremembi Uredb (EU) št. 305/2011, (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2023/988 in (EU) 2023/1230 glede nujnih postopkov za ugotavljanje skladnosti, domneve o skladnosti, sprejetja skupnih specifikacij in nadzora trga zaradi izrednih razmer na notranjem trgu (UL L, 2024/2748, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2748/oj).

([56]) Direktiva (EU) 2024/2749 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2024 o spremembi direktiv 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU in 2014/68/EU glede nujnih postopkov za ugotavljanje skladnosti, domneve o skladnosti, sprejetja skupnih specifikacij in nadzora trga zaradi izrednih razmer na notranjem trgu (UL L, 2024/2749, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2749/oj).

(a) pravno podlago prednostne zahteve, v skladu s katero mora gospodarski subjekt ravnati;

(b) blago, na katero se nanaša prednostna zahteva, ter količino za dobavo;

(c) rok, do katerega je treba izpolniti prednostno zahtevo;

(d) upravičence prednostne zahteve ter

(e) izvzetje iz pogodbene obveznosti pod pogoji iz odstavka 6.

5. Prednostna zahteva, pripravljena na podlagi odstavka 4, se odda po pošteni in razumni ceni, ki ustrezno upošteva oportunitetne stroške gospodarskega subjekta pri izpolnjevanju prednostne zahteve v primerjavi z obstoječimi izpolnitvenimi obveznostmi. Ta prednostna zahteva ima prednost pred katero koli izpolnitveno obveznostjo na podlagi zasebnega ali javnega prava v zvezi z blagom, na katero se nanaša prednostna zahteva.

6. Gospodarski subjekt, za katerega velja prednostna zahteva na podlagi odstavka 4, ni odgovoren za kršitev pogodbene obveznosti, ki jo ureja pravo države članice, če:

(a) je kršitev pogodbene obveznosti potrebna za skladnost z zahtevano prednostno obravnavo;

(b) se spoštuje izvedbeni akt iz odstavka 4; ter

(c) sprejetje prednostne zahteve ni bilo namenjeno samo neupravičenemu izogibanju predhodni pogodbeni obveznosti.

7. Prednostne zahteve ne vključujejo blaga, katerega proizvodnja ali dobava bi bila v nasprotju z bistvenimi interesi držav članic na področju nacionalne varnosti ali obrambe.

8. Komisija sprejme izvedbeni akt iz odstavka 4 v skladu z veljavnim pravom Unije, vključno z načeloma nujnosti in sorazmernosti, ter obveznostmi Unije na podlagi mednarodnega prava.

9. Izvedbeni akt iz odstavka 4 tega člena se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 45(2).

10. Kadar gospodarski subjekt, potem ko je izrecno sprejel prednostno zahtevo, namerno ali iz hude malomarnosti te zahteve ne izpolni, lahko Komisija, kadar to šteje za potrebno in sorazmerno, s sklepom naloži globo zadevnemu gospodarskemu subjektu. Ta globa ne presega 100 000 EUR. Globe, naložene MSP, ne presegajo 25 000 EUR.

Člen 30

Naložitev globe za gospodarske subjekte zaradi neizpolnitve izrecno sprejete prednostne zahteve

1. Komisija pri določanju višine globe iz člena 29(10) upošteva velikost in ekonomske vire zadevnega gospodarskega subjekta ter naravo, resnost in trajanje neizpolnjevanja izrecno sprejete prednostne zahteve, in sicer ob ustreznem upoštevanju načel sorazmernosti in ustreznosti.

2. Sodišče Evropske unije ima neomejeno pristojnost za presojanje sklepov, s katerimi je Komisija določila globo v skladu z odstavkom 29(10). Naloženo globo lahko prekliče, zniža ali zviša.

Člen 31

Zastaralni roki za naložitev glob

1. Za pooblastilo Komisije, da naloži globe v skladu s členom 29(10), velja dveletni zastaralni rok.

2. Rok začne teči na dan, ko je Komisija seznanjena z neizpolnjevanjem izrecno sprejete prednostne zahteve. Vendar v primeru trajajočega ali ponavljajočega se neizpolnjevanja rok začne teči na dan, ko se neizpolnjevanje preneha.

3. Vsak ukrep, ki ga Komisija ali pristojni organi držav članic sprejmejo za zagotovitev izpolnjevanja prednostne zahteve, pretrga zastaranje.

4. Pretrganje zastaranja velja za vse strani, ki so odgovorne za sodelovanje pri neizpolnjevanju.

5. Po vsakem pretrganju začne zastaralni rok teči znova. Vendar pa zastaranje nastopi najpozneje na dan, ko je minilo obdobje, enako dvakratniku zastaralnega roka, če Komisija v tem času ni naložila globe. Ta rok se podaljša za obdobje, v katerem je zastaranje zadržano, ker je sklep Komisije predmet postopkov pred Sodiščem Evropske unije.

Člen 32

Zastaranje izvršitve plačila glob

1. Pooblastilo Komisije za izvršitev sklepov, sprejetih v skladu s členom 29(10), zastara v petih letih.

2. Zastaralni rok začne teči na dan, ko sklep postane pravnomočen.

3. Zastaranje izvršitve plačila glob se pretrga:

(a) z uradnim obvestilom o sklepu, s katerim se spremeni prvotni znesek globe ali zavrne vloga za spremembo;

(b) z vsakim dejanjem Komisije ali države članice na zahtevo Komisije, katerega namen je izvršitev plačila globe.

4. Po vsakem pretrganju začne zastaralni rok teči znova.

5. Zastaranje izvršitve plačila glob se zadrži tako dolgo, dokler:

(a) traja plačilni rok;

(b) je izvršitev plačila odložena v skladu z odločbo Sodišča Evropske unije.

Člen 33

Pravica do zaslišanja v zvezi z naložitvijo glob

1. Pred sprejetjem sklepa na podlagi člena 29(10) Komisija zadevnemu gospodarskemu subjektu omogoči, da se izjavi o:

(a) predhodnih ugotovitvah Komisije, vključno z vsemi zadevami, v zvezi s katerimi je Komisija podala ugovore;

(b) ukrepih, ki jih Komisija morda namerava sprejeti zaradi predhodnih ugotovitev v skladu s točko (a) tega odstavka.

2. Zadevni gospodarski subjekti lahko predložijo svoje pripombe k predhodnim ugotovitvam Komisije na podlagi odstavka 1, točka (a), v roku, ki ga določi Komisija v svojih predhodnih ugotovitvah in ki ne sme biti krajši od 21 dni.

3. Sklepi Komisije lahko temeljijo le na ugovorih, h katerim so zadevni gospodarski subjekti imeli možnost podati pripombe.

4. V vseh postopkih se v celoti spoštuje pravica zadevnega gospodarskega subjekta do obrambe. Zadevni gospodarski subjekt ima ob upoštevanju pravnega interesa gospodarskih subjektov do varovanja njihovih poslovnih skrivnosti pravico do vpogleda v spis Komisije v skladu s pogoji dogovora o razkritja. Pravica do vpogleda v spis ne zajema zaupnih informacij in interne dokumentacije Komisije ali organov držav članic. Pravica do vpogleda zlasti ne zajema korespondence med Komisijo in organi držav članic. Nič v tem odstavku ne preprečuje Komisiji, da razkrije in uporabi informacije, ki so potrebne za dokazovanje neizpolnjevanja.

Oddelek II

Drugi ukrepi za zagotavljanje razpoložljivosti v krizi pomembnega blaga in storitev

Člen 34

Solidarnost in usklajeno razdeljevanje v krizi pomembnega blaga in storitev

1. V primeru pomanjkanja v krizi pomembnega blaga in storitev, ki prizadene eno ali več držav članic, lahko zadevne države članice o tem uradno obvestijo Komisijo, pri čemer navedejo potrebne količine in druge ustrezne informacije. Komisija posreduje informacije ustreznim pristojnim organom in racionalizira usklajevanje odzivov držav članic.

2. Kadar je Komisija na podlagi odstavka 1 obveščena, da v krizi pomembno blago ali v krizi pomembne storitve v državi članici ne zadoščajo za zadostitev potreb v zvezi z izrednimi razmerami na notranjem trgu, lahko Komisija ob upoštevanju mnenja Odbora in informacij, zbranih na podlagi te uredbe, drugim državam članicam priporoči, naj po možnosti ciljno usmerjeno razdelijo to blago ali storitve ob upoštevanju, da se je treba izogniti novim motnjam na notranjem trgu, tudi na geografskih območjih, ki so še posebno prizadeta zaradi takih motenj, in v skladu z načeli nujnosti, sorazmernosti in solidarnosti ter z vzpostavitvijo najučinkovitejše uporabe tega blaga ali storitev za končanje izrednih razmer na notranjem trgu.

Člen 35

Ukrepi za zagotovitev razpoložljivosti in dobave v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev

1. Kadar je Komisija na podlagi člena 34(1) obveščena, da obstaja tveganje, da v krizi pomembno blago ali v krizi pomembne storitve v državi članici ne zadoščajo za zadostitev potreb v zvezi z izrednimi razmerami na notranjem trgu, lahko ob upoštevanju mnenja Odbora državam članicam priporoči, naj sprejmejo posebne ukrepe. S temi ukrepi se čim prej zagotovita učinkovita reorganizacija dobavnih verig in proizvodnih linij ter uporaba obstoječih zalog za povečanje razpoložljivosti in dobave takega blaga in storitev.

2. Ukrepi iz odstavka 1 lahko vključujejo zlasti:

(a) olajševanje razširitve ali spremembe namembnosti obstoječih proizvodnih zmogljivosti za v krizi pomembno blago ali vzpostavitev novih proizvodnih zmogljivosti zanj;

(b) olajševanje razširitve obstoječih zmogljivosti v zvezi z dejavnostmi storitev ali vzpostavitev novih zmogljivosti zanje;

(c) prizadevanje za pospešitev ustreznih postopkov odobritve in registracije, vključno z okoljskimi dovoljenji, ki zadevajo ali vplivajo na proizvodnjo in distribucijo v krizi pomembnega blaga;

(d) prizadevanje za pospešitev zahtev za izdajo dovoljenj in postopkov registracije v krizi pomembnih storitev;

(e) prizadevanje za pospešitev ustreznih postopkov odobritve proizvodov za dajanje na trg v krizi pomembnega blaga, za katero ne velja nobena zakonodaja Unije o harmonizaciji pogojev za trženje proizvodov.

NASLOV V

JAVNO NAROČANJE

POGLAVJE I

Javno naročanje s strani Komisije v imenu ali na račun držav članic v previdnostnem načinu ali načinu za izredne razmere na notranjem trgu

Člen 36

Zahteva držav članic, da Komisija v njihovem imenu ali na njihov račun izvede javno naročilo blaga in storitev

1. Dve ali več držav članic lahko zahtevajo, da Komisija začne postopek za oddajo javnega naročila v imenu ali na račun držav članic, ki želijo, da jih zastopa Komisija (v nadaljnjem besedilu: sodelujoče države članice), za nakup blaga in storitev ključnega pomena ali v krizi pomembnega blaga in storitev.

2. Komisija brez odlašanja in po posvetovanju z Odborom oceni nujnost in sorazmernost zahteve iz odstavka 1. Kadar Komisija ne namerava ugoditi tej zahtevi, o tem obvesti zadevne države članice in Odbor ter navede razloge za zavrnitev.

3. Kadar se Komisija strinja, da bo izvedla javno naročilo v imenu ali na račun sodelujočih držav članic:

(a) vse države članice in Odbor obvesti o svoji nameri, da bo izvedla postopek javnega naročanja, in zainteresirane države članice povabi k sodelovanju;

(b) pripravi predlog sporazuma, ki se sklene s sodelujočimi državami članicami, s čimer se Komisiji omogoči, da izvede javno naročilo v njihovem imenu ali na njihov račun.

Ta sporazum, ki temelji na predlogu iz točke (b) prvega pododstavka, določa podrobne pogoje za javno naročilo, tudi praktične ureditve, predlagane največje količine, pogoje skupne nabave ali najema v imenu ali na račun sodelujočih držav članic, vključno s cenami in dobavnimi roki.

4. Kadar Komisija prekliče postopek javnega naročanja v skladu s členom 174 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba), o tem takoj obvesti sodelujoče države članice, da lahko brez odlašanja začnejo svoje postopke javnega naročanja.

Člen 37

Določitev in izvajanje pogajalskega mandata Komisije

1. V sporazumu iz člena 36(3), drugi pododstavek, se določi pogajalski mandat Komisije, da v imenu ali na račun sodelujočih držav članic izvede javno naročilo zadevnega blaga in storitev ključnega pomena ali v krizi pomembnega blaga in storitev s sklenitvijo novih pogodb. Ta pogajalski mandat vključuje merila za oddajo javnega naročila.

2. Komisija pozove sodelujoče države članice, naj imenujejo predstavnike za sodelovanje pri pogajanjih o sporazumu iz člena 36(3), točka (b), ter pri pripravi postopka javnega naročanja.

3. Komisija je na podlagi tega sporazuma upravičena, da pri izvajanju javnih naročil v imenu ali na račun sodelujočih držav članic sklepa pogodbe z gospodarskimi subjekti, vključno s posameznimi proizvajalci blaga in storitev ključnega pomena ali v krizi pomembnega blaga in storitev, v zvezi z zagotavljanjem takega blaga ali storitev.

4. Brez poseganja v člen 174 finančne uredbe Komisija v imenu ali na račun sodelujočih držav članic izvede postopke javnega naročanja, vključno s sprejetjem odločitve o oddaji javnega naročila, in z gospodarskimi subjekti na podlagi tega sklene pogodbe.

5. Komisija pri izvajanju dogovorjenih sporazumov in postopkov javnega naročanja, izvedenih na njihovi podlagi, zagotovi, da se sodelujoče države članice obravnava nediskriminatorno.

Člen 38

Ureditve za javno naročanje Komisije v imenu ali na račun držav članic

1. Javno naročanje na podlagi te uredbe izvede Komisija v skladu s pravili iz finančne uredbe, ki se uporabljajo za javna naročila Komisije.

2. Kadar je to ustrezno utemeljeno s skrajno nujnostjo ali nujno potrebno za prilagoditev nepredvidenim okoliščinam pri razvoju izrednih razmer na notranjem trgu in če sprememba bistveno ne spremeni predmeta pogodbe, lahko Komisija v soglasju z izvajalcem:

(a) dovoli spremembo podpisane pogodbe nad pragom 50 % in do 100 % vrednosti prvotne pogodbe ali

(b) v skupnem dogovoru z navadno večino sodelujočih držav članic dovoli drugim državam članicam, da se pridružijo podpisani pogodbi ali podpišejo dodatno pogodbo z izbranim izvajalcem.

3. Šteje se, da sprememba bistveno spreminja predmet pogodbe, če se zaradi nje pogodba vsebinsko razlikuje od prvotno sklenjenega, in sicer kadar je izpolnjen eden ali več naslednjih pogojev:

(a) sprememba uvaja ali odpravlja pomembne pogoje, ki bi, če bi bili del prvotnega postopka javnega naročanja, omogočili udeležbo ponudnikov, ki niso bili prvotno izbrani, ali sprejem ponudbe, ki ni bila prvotno izbrana, k sodelovanju v postopku javnega naročanja pritegnili še druge udeležence ali pa ne bi privedli do izbire uspešnega ponudnika;

(b) sprememba bistveno spreminja ekonomsko ravnotežje pogodbe v korist izvajalca na način, ki ni bil predviden v prvotni pogodbi;

(c) sprememba znatno razširja področje uporabe pogodbe.

POGLAVJE II

Skupno javno naročanje v previdnostnem načinu in načinu za izredne razmere na notranjem trgu

Člen 39

Postopek skupnega javnega naročanja

1. Komisija in eden ali več javnih naročnikov ali naročnikov, kot so opredeljeni v členu 4 Direktive 2014/25/EU, iz sodelujočih držav članic lahko izvedejo postopek skupnega javnega naročanja v skladu s pravili iz člena 168(2) finančne uredbe za zagotavljanje blaga in storitev ključnega pomena ali v krizi pomembnega blaga in storitev. Države članice lahko v celoti kupijo, najamejo ali zakupijo skupaj naročene zmogljivosti.

2. V postopku skupnega javnega naročanja lahko sodelujejo vse države članice, države Efte in države kandidatke za članstvo v Uniji ter Kneževina Andora, Kneževina Monako, Republika San Marino in Vatikanska mestna država. Za namene tega člena in člena 41 se te države štejejo za sodelujoče države članice, kadar se odločijo za sodelovanje v skupnem javnem naročanju.

3. Pred postopkom skupnega javnega naročanja Komisija in sodelujoče države članice sklenejo sporazum o skupnem javnem naročanju, da se določijo praktične ureditve javnega naročila in merila za oddajo javnega naročila v skladu z ustreznim pravom Unije.

4. Komisija obvesti Evropski parlament o postopkih skupnega javnega naročanja, ki se izvajajo v skladu s tem členom, in na zahtevo omogoči dostop do pogodb, sklenjenih na podlagi teh postopkov, ob upoštevanju ustreznega varstva poslovno občutljivih informacij, vključno s poslovnimi skrivnostmi, trgovinskimi odnosi in interesi Unije.

POGLAVJE III

Javno naročanje držav članic v načinu za izredne razmere na notranjem trgu

Člen 40

Posvetovanje in usklajevanje glede posameznega javnega naročanja držav članic

Kadar je aktiviran način za izredne razmere na notranjem trgu na podlagi člena 18, si države članice po najboljših močeh prizadevajo, da obvestijo druga drugo in Komisijo o tekočih postopkih javnega naročanja v krizi pomembnega blaga in storitev.

Države članice pred začetkom kakršnih koli novih postopkov javnega naročanja v skladu z direktivama 2014/24/EU in 2014/25/EU:

(a) druga drugo obvestijo o nameri katerega koli od svojih javnih naročnikov ali naročnikov, da začne postopke za oddajo javnega naročila v krizi pomembnega blaga in storitev;

(b) se posvetujejo z drugimi državami članicami in Komisijo o najprimernejšem načinu javnega naročanja ter

(c) usklajujejo svoje postopke za oddajo javnega naročila v času izrednih razmer na notranjem trgu v duhu solidarnosti med državami članicami.

Člen 41

Klavzula o izključnosti

1. Sporazum, ki ureja javno naročanje Komisije v imenu ali na račun ene ali več sodelujočih držav članic ali skupno javno naročanje med Komisijo in eno ali več sodelujočimi državami članicami, v načinu za izredne razmere na notranjem trgu po potrebi vsebuje klavzulo o izključnosti, v skladu s katero se sodelujoče države članice zavežejo, da zadevnega v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev ne bodo naročile prek drugih kanalov in da ne bodo izvajale vzporednih pogajanj.

Kadar je predvidena klavzula o izključnosti, ta določa, da lahko sodelujoče države članice začnejo svoj postopek javnega naročanja za nakup dodatnih količin v krizi pomembnega blaga ali v krizi pomembnih storitev, ki so predmet tekočega skupnega javnega naročila ali javnega naročila s strani Komisije v imenu ali na račun držav članic na način, ki ne ogroža tekočega javnega naročanja, ob soglasju Komisije in po posvetovanju z vsemi drugimi sodelujočimi državami članicami. Zahteva za tak sporazum se naslovi na Komisijo, ki jo posreduje v obravnavo drugim sodelujočim državam članicam.

2. Klavzula o izključnosti se uporablja za vse nove pogodbe, vključno s posebnimi pogodbami na podlagi okvirnih pogodb, ki bi jih javni naročniki ali naročniki sodelujočih držav članic nameravali skleniti med aktiviranjem načina za izredne razmere na notranjem trgu.

NASLOV VI

VARSTVO PODATKOV, ZAUPNOST, VARNOSTNI PREDPISI IN DIGITALNA ORODJA

Člen 42

Varstvo osebnih podatkov

1. Ta uredba ne posega v obveznosti držav članic v zvezi z njihovo obdelavo osebnih podatkov na podlagi Uredbe (EU) 2016/679 in Direktive 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([57]) o zasebnosti in elektronskih komunikacijah ali

([57]) Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, 31.7.2002, str. 37).

obveznosti Komisije, in kjer je ustrezno, drugih institucij, organov, uradov in agencij Unije v zvezi z njihovo obdelavo osebnih podatkov na podlagi Uredbe (EU) 2018/1725 pri izpolnjevanju njihovih pristojnosti.

2. Osebni podatki se ne obdelujejo ali posredujejo, razen če je to nujno potrebno za namene te uredbe. V takih primerih se ustrezno uporabljajo pogoji iz uredb (EU) 2016/679 in (EU) 2018/1725, kot je ustrezno.

3. Kadar obdelava osebnih podatkov ni nujno potrebna za uporabo mehanizmov, vzpostavljenih s to uredbo, se osebni podatki anonimizirajo tako, da posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ni mogoče identificirati.

Člen 43

Zaupnost in varnostna pravila na področju varstva prejetih informacij

1. Informacije, prejete na podlagi uporabe te uredbe, se uporabijo le za namen, za katerega so bile zahtevane.

2. Države članice in Komisija zagotovijo varstvo poslovnih skrivnosti ter drugih občutljivih in zaupnih informacij, pridobljenih in ustvarjenih z uporabo te uredbe, vključno s priporočili in ukrepi, ki jih je treba sprejeti, v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom.

3. Komisija ne deli nobenih informacij, ki jih je prejela na podlagi te uredbe, tako, da bi bilo mogoče identificirati posamezen gospodarski subjekt, če bi lahko deljenje informacij temu gospodarskemu subjektu povzročilo poslovno škodo ali škodovalo njegovemu ugledu ali razkrilo poslovne skrivnosti.

4. Odbor zavezujejo varnostna pravila Komisije za varovanje tajnih podatkov Evropske unije in občutljivih netajnih podatkov.

5. Države članice in Komisija zagotovijo, da se tajnost podatkov, ki se predložijo ali izmenjajo na podlagi te uredbe, ne zmanjša ali prekliče brez predhodnega pisnega soglasja avtorja tega tajnega podatka.

Člen 44

Digitalna orodja

1. Komisija in države do 29. maja 2026, kadar ni ustreznih obstoječih orodij ali infrastruktur IT, vzpostavijo, vzdržujejo in redno posodabljajo interoperabilna digitalna orodja ali informacijsko infrastrukturo za podporo ciljem te uredbe. Taka orodja ali infrastruktura se razvijajo zunaj načina za izredne razmere na notranjem trgu, da bi omogočala pravočasno in učinkovito odzivanje na morebitne izredne razmere v prihodnosti. Med drugim vključujejo standardizirana, varna in učinkovita digitalna orodja za varno zbiranje in izmenjavo informacij ter namenski enotni digitalni portal ali namensko spletno mesto, na katerem lahko državljani in podjetja najdejo in predložijo obrazce za izjavo, registracijo ali dovoljenje.

2. Komisija z izvedbenimi akti določi tehnične vidike takih orodij ali infrastrukture, pri čemer po možnosti uporabi obstoječa orodja ali portale IT. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 45(2).

NASLOV VII

KONČNE DOLOČBE

Člen 45

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor, imenovan „Odbor za izredne razmere na notranjem trgu in njegovo odpornost“. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

Člen 46

Poročanje, revidiranje in ocenjevanje

1. Komisija do 29. novembra 2029 in vsakih pet let po tem oceni delovanje in učinkovitost te uredbe ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o tem.

2. Poleg tega Komisija v štirih mesecih po deaktiviranju previdnostnega načina na notranjem trgu ali načina za izredne razmere na notranjem trgu, kot je ustrezno, izvede oceno ukrepov, izvedenih na podlagi te uredbe v zvezi s krizo, ki je privedla do aktiviranja tega načina, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, zlasti o učinkovitosti teh ukrepov.

3. Poročilom iz odstavkov 1 in 2 se priložijo ustrezni zakonodajni predlogi, kjer je to ustrezno.

4. Poročila iz odstavkov 1 in 2 vključujejo zlasti oceno:

(a) prispevka te uredbe k nemotenemu in učinkovitemu delovanju notranjega trga, zlasti v zvezi s prostim pretokom blaga, storitev in oseb ter preprečevanjem različnih nacionalnih ukrepov, ki bi povzročili čezmejne omejitve;

(b) ukrepov, ki se izvajajo na podlagi te uredbe, vključno z oceno načel nediskriminacije in sorazmernosti, zlasti:

(i) učinka ukrepov, izvedenih v kontingenčni fazi, zlasti ukrepov v zvezi s stresnimi testi, usposabljanjem in kriznimi protokoli, digitalnimi orodji, odpornostjo in razpoložljivostjo blaga;

(ii) učinka ukrepov, izvedenih v previdnostnem načinu na notranjem trgu;

(iii) učinka ukrepov, izvedenih v načinu za izredne razmere na notranjem trgu, zlasti na temeljne pravice iz Listine, in sicer glede svobode gospodarske pobude, svobode iskanja zaposlitve in dela ter pravice do kolektivnih pogajanj in ukrepov, vključno s pravico do stavke;

(c) dela Odbora, tudi v zvezi z delom drugih ustreznih v krizi pomembnih organov na ravni Unije, zlasti IPCR, organa za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere ter mehanizma Unije na področju civilne zaščite;

(d) ustreznosti meril za aktiviranje previdnostnega načina na notranjem trgu ali načina za izredne razmere na notranjem trgu, kot je ustrezno.

5. Za namene odstavkov 1 in 2 pristojni organi držav članic in Odbor Komisiji na njeno zahtevo zagotovijo informacije.

Komisija lahko po potrebi od ustreznih organov, uradov in agencij Unije zahteva in pridobi vso ustrezno specializirano ali znanstveno znanje.

Člen 47

Spremembe Uredbe (ES) št. 2679/98

Uredba (ES) št. 2679/98 se spremeni:

(1) člen 2 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 2*

Ta uredba na noben način ne vpliva na uveljavljanje temeljnih pravic, kot so priznane v državah članicah in na ravni Unije, vključno s pravico ali svobodo do stavke ali do drugih ukrepov, zajetih v posebnih sistemih odnosov med delodajalci in delojemalci v državah članicah, v skladu z nacionalnim pravom ali prakso. Ne vpliva na pravico delavcev in delodajalcev v skladu z nacionalnim pravom ali prakso do pogajanj o kolektivnih pogodbah in njihovega sklepanja ter v primeru nasprotja interesov, da sprejmejo kolektivne ukrepe za obrambo svojih interesov, vključno s stavko.“;

(2) doda se naslednji člen:

„*Člen 5a*

1. Kadar se način za izredne razmere na notranjem trgu, opredeljen v členu 3, točka 3, Uredbe (EU) 2024/2747 Evropskega parlamenta in Sveta (*), aktivira v skladu s členom 18 navedene uredbe, se členi 3, 4 in 5 te uredbe za v krizi pomembno blago, navedeno v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi člena 18(4) navedene uredbe, za čas trajanja načina za izredne razmere na notranjem trgu prenehajo uporabljati.

2. Uporaba odstavka 1 tega člena ne vpliva na obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe pred aktiviranjem načina za izredne razmere v skladu z Uredbo (EU) 2024/2747.

(*) Uredba (EU) 2024/2747 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2024 o vzpostavitvi okvira ukrepov glede izrednih razmer na notranjem trgu in njegovi odpornosti ter spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 2679/98 (Akt o izrednih razmerah na notranjem trgu in njegovi odpornosti) (UL L, 2024/2747, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).“.

Člen 48

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 29. maja 2026.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 9. oktobra 2024

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednik*
R. METSOLA	BÓKA J.